

VERGELIJKING VAN STELSELS VAN EXTERN TOEZICHT

Eindrapport

VERGELIJKING VAN STELSELS VAN EXTERN TOEZICHT

Eindrapport

Den Haag, 31 maart 2014

Ir. M. (Maarten) Noordink
A. (Anna) Stutje MSc.
J. (Janine) Mulder MSc.
I. (Ingje) van Roest MSc.

Met medewerking van extern expert:
Dr. P.W.J. (Paul) de Bijl (Radicand Economics)

WIE WE ZIJN

Kwink Groep is een adviesbureau voor maatschappelijke vraagstukken. We ontwikkelen beleid en voeren het uit. We evalueren organisaties en wetgeving. En we zijn sterk in bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling.

We hebben een eigen visie op vraagstukken, zoals op het gebied van prestatiemeting. Onze aanpak is niet standaard. Op een creatieve manier bundelen we inzichten vanuit verschillende disciplines en sectoren. Adviseurs van Kwink Groep zijn enthousiast, nieuwsgierig en zetten graag een extra stap voor het beste resultaat. Daarom kiezen opdrachtgevers voor ons.

Kenmerkend voor Kwink Groep is ook de sterke link met de wetenschap. We werken regelmatig in projecten samen met (hoogleraren van) universiteiten. Gezamenlijk ontwikkelen we kennis die we toepassen in de praktijk en delen via onze publicaties. Dat houdt ons scherp.

In dit project hebben we samengewerkt met Paul de Bijl van Radicand Economics, een economisch adviesbureau gespecialiseerd in marktorderings- en mededingingsbeleid, regulering en toezicht.

INHOUD

Samenvatting	5
Overzicht van de zeven sectoren	5
Belangrijkste bevindingen en suggesties voor vervolgonderzoek	6
1. Inleiding	9
1.1. Aanleiding	10
1.2. Doelstelling	10
1.3. Aanpak	10
1.4. Scope van het onderzoek	10
1.5. Leeswijzer	12
2. Toezichtstelsels in zeven sectoren	15
2.1. Publieke belangen	16
2.2. Toezichthouders (op grond van wet)	17
2.3. Onder toezicht gestelden	18
2.4. Initiatieven tot zelfregulering	19
2.5. Overige voorzieningen met disciplinerende werking	21
2.6. Rechtsvorm	22
2.7. Wetten	23
2.8. Taken	25
2.9. Bevoegdheden en instrumenten	28
2.10. Informatie	30
2.11. Oordeelsvorming	32
2.12. Beoordelingsruimte	34
2.13. Verantwoording over handelingswijze	37
2.14. Inzicht in prestaties	38
2.15. Sturingsrelatie met vakdepartement	39
2.16. Majeure veranderingen	42
2.17. Blinde vlekken in het toezicht	45
3. Bevindingen	47
3.1. Bevindingen	48
3.2. Suggesties voor vervolgonderzoek	51
Bijlagen	55
Bijlage I: Lijst met geraadpleegde organisaties per sector (alfabetisch)	56
Bijlage II: Lijst met afkortingen per sector (alfabetisch)	60
Bijlage III: Bronnenlijst per sector	63

SAMENVATTING

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken heeft Kwink Groep op basis van bestaande documenten een vergelijking opgesteld van stelsels van extern toezicht in zeven sectoren: onderwijs, zorg, woningcorporaties, spoor, voedselveiligheid, politie en kinderopvang.

Het onderzoek heeft een inventariserend karakter. Met behulp van alleen documentonderzoek is het niet mogelijk om een volledig beeld te geven van alle aspecten en dimensies van het toezicht. Het identificeren van witte vlekken en het op basis daarvan geven van suggesties voor vervolgonderzoek is onderdeel van dit onderzoek.

Hierna volgt allereerst een overzicht van de zeven sectoren. Vervolgens presenteren we de belangrijkste bevindingen en suggesties voor vervolgonderzoek.

Overzicht van de zeven sectoren

	Publieke belangen ¹	Toezichthouders	Onder toezicht gestelden	Ten bate van
Onderwijs	- kwaliteit	- Inspectie van het Onderwijs - NVAO ²	- onderwijsinstellingen	- leerlingen en studenten - ouders - medewerkers
Zorg	- kwaliteit - beschikbaarheid - betaalbaarheid	- Inspectie v/d Gezondheidszorg - Inspectie Jeugdzorg - Nederlandse Zorgautoriteit - CBG ³	- zorgverleners - zorginstellingen - verzekeraars - geneesmiddelenproducenten	- patiënten - cliënten - geneesmiddelengebruikers
Woningcorporaties	- kwaliteit - beschikbaarheid - betaalbaarheid	- minister voor WenR - CFV ⁴	- woningcorporaties	- sociale huurders - woningzoekenden
Spoor	- kwaliteit - betaalbaarheid - veiligheid	- minister van IenM - ILT ⁵ - Autoriteit Consument & Markt - vervoersautoriteiten	- spoorwegondernemingen	- reizigers - mensen in omgeving spoor - spoorwegondernemingen - verladings
Voedselveiligheid	- veiligheid	- NVWA - COKZ ⁶	- bedrijven in de voedselketen	- consumenten
Politie	- kwaliteit	- Inspectie Veiligheid en Justitie	- politie	- burgers
Kinderopvang	- kwaliteit - beschikbaarheid - betaalbaarheid	- gemeenten - Inspectie van het Onderwijs	- kinderdagverblijven - peuterspeelzalen - buitenschoolse opvang - gastouderopvang - gastouderbureaus	- jonge kinderen - ouders

¹ Het betreft hier de publieke belangen waarop toezicht wordt gehouden. Financieel toezicht is niet onderzocht.

² Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

³ College ter Beoordeling van Geneesmiddelen.

⁴ Centraal Fonds Volkshuisvesting.

⁵ Inspectie Leefomgeving en Transport.

⁶ Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel

Belangrijkste bevindingen en suggesties voor vervolgonderzoek

1. Tussen de sectoren zijn verschillen en overeenkomsten voor wat betreft de publieke belangen en borgingsmechanisme waarop extern toezicht is ingesteld. In meerdere sectoren is naast toezicht op de primaire kwaliteit van dienstverlening ook toezicht ingesteld op beschikbaarheid, betaalbaarheid en veiligheid. Verder wordt in meerdere sectoren naast toezicht op publieke belangen ook toezicht gehouden op mechanismen voor borging van publieke belangen. Met name het toezicht op governance heeft in de afgelopen jaren aan belang gewonnen (onderwijs, zorg, woningcorporaties, kinderopvang).

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om vervolgonderzoek te doen naar verklaringen voor de overeenkomsten en verschillen in publieke belangen en borgingsmechanismen waarop extern toezicht is ingesteld. Als hieruit blinde vlekken in het toezicht volgen, overweeg dan enerzijds om te onderzoeken of en hoe hierop toezicht zou moeten worden ingesteld, en anderzijds of in de sector waarin wel toezicht plaatsvindt op het betreffende aspect, wellicht sprake is van overbodig toezicht.

2. In sommige sectoren is het toezicht (op onderdelen) beperkt tot tweedelijns toezicht⁷. In de sectoren onderwijs, voedselveiligheid en kinderopvang is de uitvoering van (een deel van) het toezicht formeel belegd bij een ander orgaan en beperkt de inspectie zich tot tweedelijns toezicht.
3. In de sectoren zorg en voedselveiligheid wordt de sector zelf betrokken bij het toezicht en worden principes van systeemtoezicht⁸ en horizontaal toezicht⁹ toegepast. Zo maakt de IGZ gebruik van normen die door het veld zelf zijn opgesteld en beoordeelt de NVWA private voedselveiligheidssystemen.

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om nader onderzoek te doen naar de ervaringen met de verschuiving van eerste naar tweedelijns toezicht en met systeemtoezicht en horizontaal toezicht, en de lessen die hieruit kunnen worden getrokken.

4. In de bestudeerde sectoren wordt overwegend gebruik gemaakt van open normen, die door toezichthouders nader worden ingevuld. Uitzonderingen zijn bepaalde zorggebieden (bijvoorbeeld medische producten) en voedselveiligheid.

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om nader onderzoek naar te doen naar de beleids- en beoordelingsvrijheid in de praktijk.

5. Het aantal en het type bevoegdheden en instrumenten dat toezichthouders tot hun beschikking hebben loopt uiteen. Het merendeel van de toezichthouders beschikt over

⁷ Tweedelijns toezicht is het toezicht op de wijze waarop een andere aangewezen instantie toezicht houdt (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

⁸ Systeemtoezicht of systeemgericht toezicht is het toezicht door de overheid dat gebruikmaakt van zelfregulerende systemen binnen organisaties of branches (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

⁹ Horizontaal toezicht is het toezicht gebaseerd op vertrouwen tussen de toezichthouder en de geïnspecteerde (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

nalevingsbevoegdheden op grond van de Algemene wet bestuursrecht. De meest voorkomende bevoegdheden zijn: 'betreden van plaatsen', 'vorderen van inlichtingen', 'identiteitsbewijs vorderen' en 'inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden'. Enkele toezichthouders met een ZBO-status heeft (nog) geen nalevingsbevoegdheden (CBG, CFV en COKZ). Veelvoorkomende sanctionerende bevoegdheden zijn het opleggen van een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom. Iets meer dan de helft van de bestudeerde toezichthouders beschikt over één of beide van deze bevoegdheden.

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om vervolgonderzoek te doen naar mogelijke verklaringen voor de verschillen en overeenkomsten in bevoegdheden en instrumenten. Voor wat betreft de toepassing van de bevoegdheden en instrumenten is het verder interessant om te bestuderen hoe afstemming plaatsvindt tussen toezichthouders die opereren in dezelfde sector over de inzet van bevoegdheden en instrumenten, en welke lessen hieruit kunnen worden getrokken.

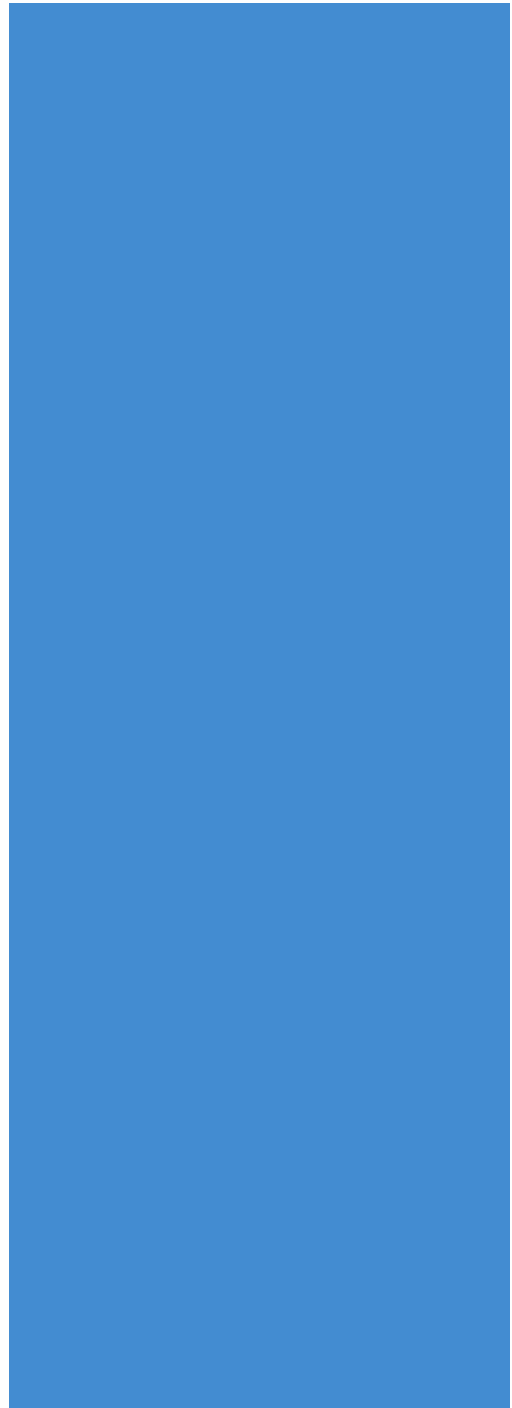
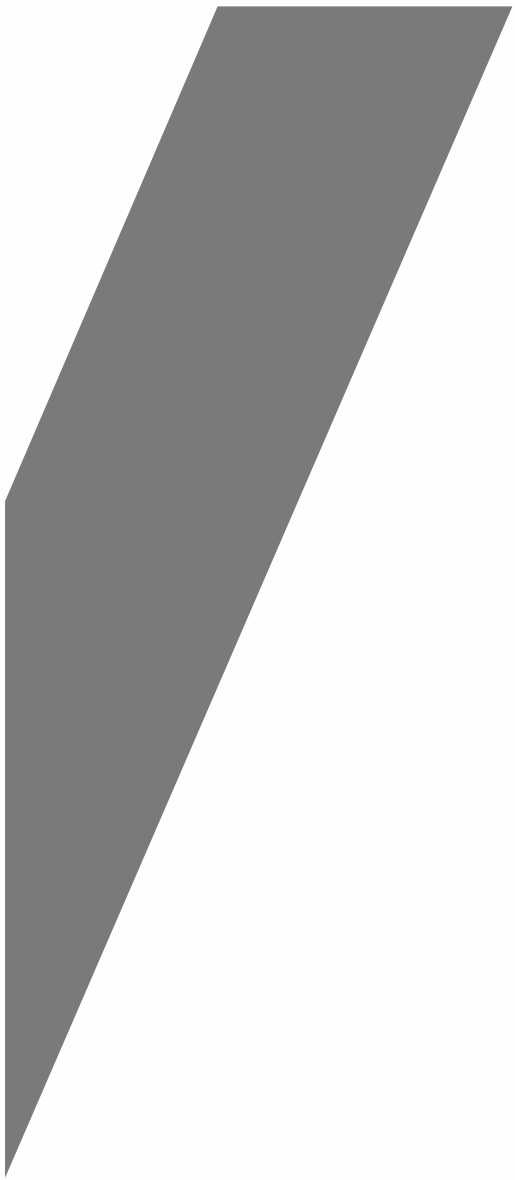
6. De betrokkenheid van de minister bij het toezicht verschilt per sector, maar is veelal groot. In alle sectoren zijn één of meerdere toezichthouders actief die ressorteren onder een ministerie. In die gevallen is sprake van een beheersrelatie en informeert de toezichthouder het ministerie over zijn activiteiten. Ook heeft een groot aantal van deze toezichthouders de taak om gevraagd en/of ongevraagd de minister te adviseren. Verder geldt voor de toezichthouders met een zbo-status dat de minister bevoegdheden heeft in relatie tot bestuurders (benoemen, schorsen, ontslaan, salaris vaststellen) en besluiten (gedeeltelijk) kan vernietigen. De minister is in twee sectoren zelf extern toezichthouder (woningcorporaties, spoor). In de (sub)sectoren kinderopvang, regionaal en lokaal spoorvervoer en maatschappelijke ondersteuning (zorg), waarin het toezicht decentraal is belegd, speelt de minister daarentegen juist een relatief kleine rol. Het komt ten slotte ook voor dat de verantwoordelijkheid voor het toezicht verdeeld is over meerdere ministers (voedselveiligheid, zorg).

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om vervolgonderzoek te doen naar verklaringen voor de gevonden verschillen en welke lessen hieruit kunnen worden getrokken. Het is in het bijzonder relevant om te bestuderen op welke wijze afstemming is georganiseerd als: 1) meerdere ministeries betrokken zijn bij het toezicht; 2) sprake is van decentrale uitvoering van het toezicht.

7. In alle sectoren zijn naast het formele toezicht ook zelfreguleringsinitiatieven en andere voorzieningen aangetroffen waarvan een disciplinerende werking uitgaat. De meeste daarvan hebben betrekking op governance, danwel op het inzichtelijk maken van kwaliteit en prestaties van de sector.

Suggestie voor vervolgonderzoek: Overweeg om nader onderzoek te doen in één of meerdere van de bestudeerde sectoren naar de bijdrage van zelfreguleringsinitiatieven en andere disciplinerende voorzieningen aan het borgen van publieke belangen.

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Hoewel vrijwel alle sectorspecifieke toezichthouders zijn beschreven en er stelselbeschrijvingen, deelvergelijkingen en rapporten zijn die een hoger abstractieniveau hanteren, ontbreekt het aan een uniforme en vergelijkbare beschrijving van toezichtstelsels.

Het ministerie van Economische Zaken heeft Kwink Groep gevraagd een vergelijking op te stellen van huidige stelsels van extern toezicht in verschillende sectoren.

1.2. Doelstelling

In dit onderzoek worden toezichtstelsels op basis van bestaande documenten beschreven en vergeleken op een aantal variabelen. Het onderzoek heeft een inventariserend karakter; er is geen nadere analyse gevraagd.

Een uniforme beschrijving van toezichtstelsels in verschillende sectoren kan gebruikt worden om:

- Stakeholders voor wat betreft toezicht in de sectoren op hetzelfde informatieniveau te brengen.
- Rode draden inzichtelijk te maken, bijvoorbeeld ten aanzien van thema's die in meerdere sectoren kunnen spelen, zoals decentralisatie en behoorlijk bestuur.
- Het onderling leren tussen sectoren te bevorderen.

Met behulp van alleen documentonderzoek is het echter niet mogelijk om een volledig beeld te geven van alle aspecten en dimensies van het toezicht. Het identificeren van witte vlekken is dan ook expliciet onderdeel van dit onderzoek. Die witte vlekken kunnen eventueel aanleiding zijn tot vervolgonderzoek, waarvoor in het slothoofdstuk suggesties worden gedaan.

1.3. Aanpak

Allereerst is in overleg met het ministerie van Economische Zaken het onderzoek, zowel de indeling van de sectoren als de type toezichthouders, afgebakend (zie paragraaf 1.4). Vervolgens is een lijst met 17 variabelen opgesteld om tot volwaardige en vergelijkbare beschrijvingen van sectorspecifieke toezichtstelsels te komen. Daarna is documentonderzoek uitgevoerd, op basis waarvan de 17 variabelen voor de genoemde sectoren in kaart zijn gebracht.

Bij het onderzoek zijn sectorspecialisten van verschillende ministeries betrokken. Zowel een groslijst van te bestuderen documenten en mogelijke toezichthouders als conceptbeschrijvingen van de sectoren zijn aan hen voorgelegd.

De uitkomsten van het documentonderzoek en de toetsing door de sectorspecialisten zijn verwerkt in dit rapport.

1.4. Scope van het onderzoek

De beschrijvingen in dit rapport zijn gebaseerd op documentonderzoek dat in december 2013 en januari 2014 heeft plaatsgevonden. In dit onderzoek is de volgende afbakening gehanteerd:

- In het onderzoek worden de volgende sectoren bestudeerd: onderwijs, zorg, woningcorporaties, kinderopvang, spoor, voedselveiligheid en politie. In overleg met het ministerie van EZ zijn de sectoren onderverdeeld in subsectoren of type dienstverlening. Op

sommige subsectoren is in het onderzoek meer nadruk gelegd dan op andere. Uitgangspunt daarbij is de grootte van de subsector of de aanwezigheid van kwaliteitstoezicht in de subsector.

- Het onderzoek richt zich op extern toezicht: Er is een relatie tussen de inrichting van extern en intern toezicht (door bijvoorbeeld de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen), maar het interne toezicht *an sich* blijft buiten beschouwing om de vergelijking behapbaar te houden.
- Onder extern toezicht wordt verstaan het geïstitutionaliseerd toezicht op de kwaliteit van de dienstverlening door een andere partij dan de organisatie die onderwerp is van toezicht. De ‘toezichthouder’ kan zowel de minister, een zelfstandige overheidstoezichthouder of een private toezichthouder met een wettelijke taak zijn.
- Het onderzoek richt zich op kwaliteitstoezicht. Onder kwaliteitstoezicht verstaan we toezicht op de inhoudelijke prestaties van semipublieke instellingen. Voor zorg, onderwijs, kinderopvang en spoor zijn die vrij helder. Voor woningcorporaties gaat het om het woning- en dienstenaanbod. Financieel toezicht en toezicht op rechtmatigheid van besteding van middelen vallen buiten de scope van het onderzoek.
- Het onderzoek richt zich op de inrichting van toezicht en niet op de effectiviteit of efficiëntie van de taakuitvoering door de toezichthouders. Inrichting van het toezicht gaat over taken, bevoegdheden, instrumentarium, organisatorische inbedding et cetera.¹⁰
- Tijdens het onderzoek zijn per sector meerdere organisaties bestudeerd om hun rol in het toezicht te bepalen. Op grond van een eerste groslijst (zie bijlage II) zijn keuzen gemaakt over de afbakening:
 - Het begrip toezichthouder is in dit onderzoek bewust breed geïnterpreteerd om zo de verschillende beleidskeuzes in de stelsels goed in beeld te brengen. Naast toezichthouders met een wettelijke taak, zijn daarom ook toezichthouders meegenomen die geen wettelijke taak uitvoeren, maar wel onderdeel zijn van het toezicht op kwaliteit. Daarbinnen kan het volgende onderscheid worden gemaakt:
 - Organisaties die initiatieven tot zelfregulering uitvoeren, zoals governancecodes, gedragscodes, veldnormen en kwaliteitsvisitaties (zie paragraaf 2.4).
 - Organisaties die andere voorzieningen hebben getroffen waar een disciplinerende werking van uitgaat, zoals voorzieningen waarmee inzicht wordt gegeven in prestaties of kwaliteit (zie paragraaf 2.5).
 - Het ministerie is alleen onderscheiden als aparte toezichthouder, als deze formeel de rol van toezichthouder vervult. In sectoren waarin de minister slechts vooral systeem/eindverantwoordelijk is, is wel de formele relatie tussen het ministerie en de toezichthouders beschreven (in paragraaf 2.15).
 - Organisaties die weliswaar een belangrijke rol vervullen in beleid ten aanzien van toezicht, maar geen toezichthoudende taak hebben, zoals de Onderwijsraad in de onderwijssector, zijn niet in de beschrijvingen opgenomen.
 - Organisaties die een belangrijke rol spelen in de uitvoering van het toezicht (CITO, evaluatiebureaus en visiterende bureaus), maar zelf geen toezichthouders zijn, zijn alleen beschreven in relatie tot de toezichthouder waarvoor de organisatie de taken uitvoert.

¹⁰ Variabelen die betrekking hebben op financiële en doelmatigheidsaspecten van toezichthouders, zoals het aantal fte van toezichthouders, zijn buiten het onderzoek gelaten.

Sector	Nadruk op subsectoren / segmenten	Ook aandacht voor subsectoren / segmenten
Onderwijs	Primair onderwijs; voortgezet onderwijs; middelbaar beroepsonderwijs; hoger onderwijs	Voor- en vroegschoolse educatie; speciaal onderwijs; volwassenenonderwijs; particulier onderwijs; internationaal onderwijs
Zorg	Curatieve gezondheidszorg; verpleging; maatschappelijk ondersteuning (Wmo) en langdurige zorg	Publieke gezondheidszorg; geestelijke gezondheidszorg; geneesmiddelen; medische technologie; verzekeraars
Woningcorporaties	-	-
Kinderopvang	Kinderdagverblijven; peuterspeelzalen, gastouders	-
Spoor	ProRail; NS; regionale vervoerders; goederenvervoerders	-
Voedselveiligheid	Industriële en ambachtelijke productie, import/export; handel; retail; horeca	-
Politie	Handhaving; opsporing	Noodhulp; politietaken voor justitie; politieonderwijs

1.5. Leeswijzer

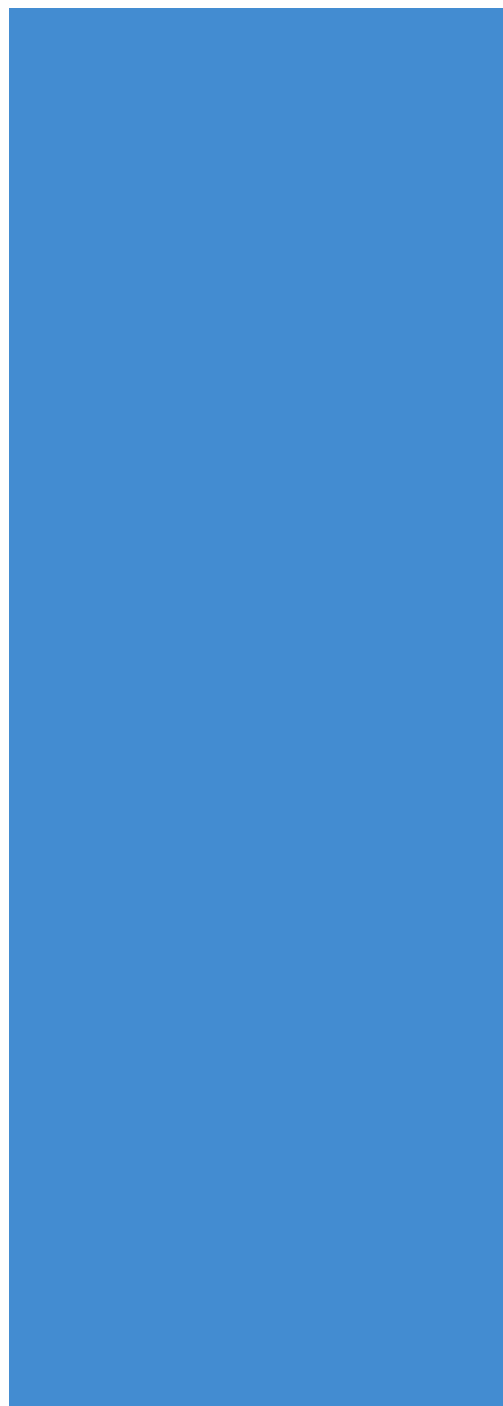
In hoofdstuk 2 beschrijven we de toezichtstelsels in de zeven sectoren. We hanteren daarbij de volgende indeling in vragen c.q. variabelen:

- Op welke publieke belangen en mechanismen voor borging daarvan wordt toezicht gehouden? (paragraaf 2.1.)
- Welke toezichthouders houden op grond van de wet toezicht? (paragraaf 2.2.)
- Op wie wordt toezicht gehouden? En ten bate van wie? (paragraaf 2.3.)
- Zijn er in de sector initiatieven tot zelfregulering? (paragraaf 2.4.)
- Welke aanvullende disciplinerende voorzieningen zijn aanwezig in de sector? (paragraaf 2.5.)
- Welke rechtsvorm hebben de toezichthouders? (paragraaf 2.6.)
- Op grond van welke wetten, besluiten of regelingen worden de toezichtstaken uitgevoerd? (paragraaf 2.7.)
- Welke taken hebben de toezichthouders? (paragraaf 2.8.)
- Welke bevoegdheden en instrumenten hebben de toezichthouders om hun taken uit te voeren? (paragraaf 2.9.)
- Hoe komen de toezichthouders aan informatie? (paragraaf 2.10.)
- Hoe geven toezichthouders invulling aan oordeelsvorming? (paragraaf 2.11.)
- Welke ruimte biedt de wet de toezichthouder om zelf normen en regels te concretiseren? Bevat de wet gedetailleerde of open geformuleerde normen? En laat de toezichthouder het initiatief aan de sector om nadere invulling te geven aan normen en regels of vult de toezichthouder deze zelf in? (paragraaf 2.12.)
- Hoe geven de toezichthouders inzicht in de wijze waarop zij toezicht houden en leggen ze hierover verantwoording af (aan de verantwoordelijke minister en aan andere belanghebbenden)? (paragraaf 2.13.)
- Hoe geven toezichthouders inzicht in de prestaties waarop zij toezicht houden? (paragraaf 2.14.)

- Hoe ziet de sturingsrelatie met het vakdepartement eruit? Welke verantwoordelijkheid heeft de minister ten aanzien van de toezichthouder? (paragraaf 2.15.)
- Welke majeure veranderingen zijn er de laatste vijf jaar doorgevoerd in het toezichtstelsel? Welke majeure veranderingen worden momenteel concreet uitgewerkt of zullen in de nabije toekomst worden uitgewerkt? (paragraaf 2.16.)
- Wat is mogelijk buiten beeld van het extern toezicht (blinde vlekken)? (paragraaf 2.17.)

In het laatste hoofdstuk (3) presenteren wij onze bevindingen en doen we suggesties voor vervolgonderzoek.

2. TOEZICHTSTELSELS IN ZEVEN SECTOREN

2.1. Publieke belangen

Op welke publieke belangen en mechanismen voor borging daarvan wordt toezicht gehouden?¹¹

Onderwijs	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Kwaliteit	De kwaliteit wordt beoordeeld aan de hand van kwaliteitsaspecten, zoals leerresultaten, het didactisch handelen van leraren en de voorbereiding op vervolgonderwijs.
<i>Borgingsmechanisme</i>	<i>Toelichting</i>
Governance	Het functioneren van het bestuurlijk handelen bij onderwijsinstellingen.
Zorg	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Kwaliteit	Effectieve, veilige en tijdige zorg.
Beschikbaarheid ¹²	Mensen moeten binnen redelijke reisafstand, binnen een redelijke tijd en onder redelijke voorwaarden toegang hebben tot de juiste zorg.
Betaalbaarheid	De premie voor de basisverzekering moet betaalbaar blijven en de collectieve kosten moeten in de hand worden gehouden.
<i>Borgingsmechanisme</i>	<i>Toelichting</i>
Transparantie	Patiënten en cliënten kunnen de kwaliteit van zorg en zorgaanbieders vergelijken.
Privacy	Zorgverleners zijn verplicht een medisch dossier bij te houden met gegevens van de patiënt, bijvoorbeeld over ziekte en behandeling. Zorgverleners moeten zorgvuldig omgaan met persoonlijke en medische gegevens.
Governance	Het functioneren van het bestuurlijk handelen bij zorginstellingen.
Woningcorporaties	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Kwaliteit	Kwaliteit van de woningen en leefbaarheid in de buurten en wijken.
Beschikbaarheid	Het laten aansluiten van de woningvoorraad op de vraag naar sociale huurwoningen. Tevens het voorkomen dat de toegang tot huisvesting voor bepaalde groepen huishoudens wordt belemmerd als gevolg van risicoselectie. Woningcorporaties zijn verplicht om volgens redelijke wensen huisvesting voor ouderen, gehandicapten en personen die zorg of begeleiding behoeven te verzorgen.
Betaalbaarheid	Hoogte van de vastgestelde huren in relatie tot de inkomens uit lagere inkomensgroepen.
<i>Borgingsmechanisme</i>	<i>Toelichting</i>
Governance	Het functioneren van het bestuurlijk handelen (incl. voorkomen c.q. bestrijden van fraude en integriteitsproblemen) bij woningcorporaties.
Spoor	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Kwaliteit	Serviceniveau in de trein en op stations, beschikbaarheid van zitplaatsen, informatievoorziening, dienstregeling, punctualiteit, type vervoerbewijzen en toegankelijkheid van treinen en stations.
Betaalbaarheid	Vaststellen van de tarieven van openbaar vervoer op het spoor voor reizigers.
Veiligheid	De veiligheid van reizigers, personeel, overweggebruikers en iedereen die zich in de buurt van het spoor bevindt.
<i>Borgingsmechanisme</i>	<i>Toelichting</i>
Beschikbaarheid infrastructuur	De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de hoofdspoorweginfrastructuur voor vervoer.
Toegang tot infrastructuur	Het op eerlijke wijze toewijzen van de beschikbare capaciteit op de hoofdspoorweginfrastructuur aan spoorwegondernemingen. Dit hangt samen met capaciteitsverdeling en de gebruiksvergoeding.
Voedselveiligheid	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Veiligheid	Veiligheid van het voedsel; mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat hun eten niet schadelijk is voor de gezondheid.
Politie	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>

¹¹ Omwille van de vergelijkbaarheid is in deze tabel gekozen voor een uniforme formulering van publieke belangen en mechanismen, hoewel in sommige sectoren een andere terminologie wordt gebruikt.

¹² In deze sector wordt hiervoor veelal de term 'toegankelijkheid' gebruikt in plaats van 'beschikbaarheid'.

Kwaliteit	De kwaliteit van de taakuitvoering, zowel de handhaving van de openbare orde en hulpverleningstaak als de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.
Kinderopvang	
<i>Publieke belang</i>	<i>Toelichting</i>
Kwaliteit	Onder kwaliteit vallen veel aspecten, zoals veiligheid en gezondheid van de kinderen, opleiding en deskundigheid van het personeel, pedagogisch beleid, betrokkenheid en inspraak van ouders, omgangstaal en de afhandeling van klachten.
Beschikbaarheid	Goede spreiding van verschillende soorten opvang binnen steden en op het platteland.
Betaalbaarheid	Kosten van de geboden voorzieningen voor gebruikers (ouders).
<i>Borgingsmechanisme</i>	<i>Toelichting</i>
Governance	Het functioneren van het bestuurlijk handelen bij kinderopvangcentra.

2.2. Toezichthouders (op grond van wet)

Welke toezichthouders houden op grond van de wet toezicht?

Onderwijs	
De minister van OCW heeft het toezicht belegd bij de <u>Inspectie van het Onderwijs</u> , met dien verstande dat in het hoger onderwijs de kwaliteit van individuele opleidingen wordt bewaakt door de <u>NVAO</u> .	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
Inspectie van het Onderwijs	De inspectie ziet toe op het beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs en het naleven van wet- en regelgeving bij onderwijsinstellingen.
NVAO	De NVAO bewaakt de kwaliteit van individuele opleidingen in het hoger onderwijs door middel van het accreditatiestelsel, dat wordt beheerd door de NVAO. De overheid erkent en subsidieert alleen geaccrediteerde opleidingen. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op het functioneren van het accreditatiestelsel.
Zorg	
De minister van VWS heeft het toezicht belegd bij de <u>IGZ</u> , <u>IJZ</u> , <u>NZa</u> en het <u>CBG</u> .	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
IGZ	De IGZ heeft tot doel de volksgezondheid te bevorderen door handhaving van de kwaliteit van zorg, preventie en medische producten ('keurmeester').
IJZ	De IJZ controleert of de kwaliteit van de jeugdzorg goed is.
NZa	De NZa is 'marktmeester' en borgt de toegankelijkheid, betaalbaarheid en transparantie van zorgmarkten.
CBG	Het CBG beoordeelt en bewaakt de werkzaamheid, risico's en kwaliteit van geneesmiddelen voor mens en dier.
Woningcorporaties	
De <u>minister voor WenR</u> heeft het financiële toezicht belegd bij het <u>CFV</u> en houdt zelf volkshuisvestelijk toezicht.	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
Minister voor WenR	De minister ziet toe op volkshuisvestelijke prestaties en rechtmatigheid van handelen door woningcorporaties.
CFV	Het CFV monitort financiële risico's bij corporaties en fungeert als saneringsfonds.
Spoor	
De <u>minister van IenM</u> heeft de uitvoering van het toezicht belegd bij de <u>ILT</u> , <u>ACM</u> en <u>regionale overheden</u> . Daarnaast heeft de minister van IenM zelf een toezichthoudende rol.	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
Minister van IenM	De minister houdt toezicht op de naleving van de eisen uit de beheerconcessie voor de hoofdspoorweginfrastructuur en vervoerconcessie voor het hoofdrailnet. Het ministerie houdt ook toezicht op de prestaties op de Hogesnelheidslijn-Zuid (HSL-Zuid).
ILT	De ILT ziet toe op de wet- en regelgeving voor een veilige en duurzame leefomgeving en transport.

ACM	De ACM houdt toezicht op de relatie tussen de beheerder (ProRail) en de gebruikers van het spoor (NS, regionale vervoerders en goederenvervoerders), en is ook belast met het toezicht op de relatie tussen de beheerders en de gemeentelijke vervoerbedrijven en grensoverschrijdend personenvervoer.
Regionale overheden	Openbaar vervoerautoriteiten zijn provincies en plusregio's die concessies verlenen voor stads- en streekvervoer. Een aantal overheden is ook concessieverlener voor regionale treindiensten en ziet toe op de naleving van de afspraken uit de concessies.
Voedselveiligheid	
Twee ministers zijn verantwoordelijk voor het toezicht, namelijk de minister van VWS en de minister van EZ, die het toezicht hebben belegd bij de <u>NVWA</u> en de <u>COKZ</u> .	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
NVWA	De NVWA ziet onder andere toe op de veiligheid van voedsel en producten bij organisaties en bedrijven uit de voedselketen.
COKZ	COKZ is in de warenwet aangewezen als controleorgaan voor het toezicht op de Warenwet voor wat betreft zuivel, eieren en pluimveevlees. De controle van eieren en pluimveevlees wordt uitgevoerd door de Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE), die onderdeel is van de COKZ.
Politie	
De minister van VenJ heeft de uitvoering van het toezicht belegd bij de <u>Inspectie VenJ</u> .	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
Inspectie VenJ	De inspectie VenJ is belast met het toezicht op de taakuitvoering en kwaliteitszorg bij de politie, de kwaliteit van de politieopleidingen en de examinering van het politiepersoneel. Daarnaast is de inspectie belast met het verrichten van onderzoek naar ingrijpende gebeurtenissen waarbij de politie betrokken is.
Kinderopvang	
De minister van SZW heeft de uitvoering van het toezicht belegd bij <u>gemeenten</u> en de <u>Inspectie van het Onderwijs</u> .	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Toelichting</i>
Gemeenten	De gemeenten zijn wettelijk verplicht om het toezicht op te dragen aan de lokale GGD's. De GGD's voeren inspecties uit bij kinderdagverblijven en rapporteert daarover terug naar de gemeente, die als handhaver kan optreden.
Inspectie van het Onderwijs	De inspectie ziet toe op het toezichtstelsel en houdt tweedelijns toezicht door te beoordelen of gemeenten hun wettelijke taken goed uitvoeren.

2.3. Onder toezicht gestelden

Op wie wordt toezicht gehouden? En ten bate van wie?

Onderwijs		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
Inspectie van het Onderwijs	Onderwijsinstellingen in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs, het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, het hoger onderwijs en op regionale expertisecentra en de kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven	Leerlingen, studenten, ouders en medewerkers
NVAO	Onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs (accreditatie)	Leerlingen, studenten, ouders en medewerkers
Zorg		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
IGZ	Zorgverleners en zorginstellingen	Patiënten en cliënten
IJZ	Instellingen in de jeugdzorg (bureaus jeugdzorg, jeugdzorgaanbieders, justitiële jeugdinrichtingen, vergunninghouders voor interlandelijke adoptie, opvangvoorzieningen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen, de Raad voor de Kinderbescherming en schippersinternaten)	Kinderen en hun ouders
NZa	Zorgverzekeraars en zorgaanbieders	Patiënten en cliënten

CBG	Geneesmiddelenproducenten	Geneesmiddelengebruikers
Woningcorporaties		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
Minister voor WenR	Toegelaten instellingen volkshuisvesting (op grond van de Woningwet). Dit kunnen verenigingen of stichtingen zijn.	Bewoners van (sociale) huurwoningen, woningzoekenden en andere belanghebbenden zoals gemeenten
CFV	Toegelaten instellingen volkshuisvesting (op grond van de Woningwet). Dit kunnen verenigingen of stichtingen zijn.	Bewoners van (sociale) huurwoningen, woningzoekenden en andere belanghebbenden zoals gemeenten
Spoor		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
Minister van IenM	Houders van de vervoerconcessie voor het hoofdrailnet en de beheerconcessie (respectievelijk NS en ProRail) en de concessiehouder van de HSL-Zuid (High Speed Alliance)	Reizigers, spoorwegondernemingen, verladers
ILT	Spoorwegondernemingen in het transportdomein, ProRail (voor zover het gaat om veiligheid van het spoor)	Reizigers, personeel, overweggebruikers en mensen in de buurt van het spoor (waaronder omwonenden)
ACM	Beheerders, spoorvervoerders, de gemeentelijke vervoerbedrijven en de aanbieders van bijkomende diensten en voorzieningen	Reizigers, spoorwegondernemingen
Regionale overheden	Concessiehouders die regionale treindiensten verzorgen (spoorondernemingen)	Reizigers
Voedselveiligheid		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
NVWA	Bedrijven en organisaties in de voedselketen. De keten van voedsel bestaat uit diverse segmenten, waaronder de (industriële en ambachtelijke) productie, import/export, handel, retail en horeca.	Consumenten
COKZ	Bedrijven en organisaties in de voedselketen. De keten van voedsel bestaat uit diverse segmenten, waaronder de (industriële en ambachtelijke) productie, import/export, handel, retail en horeca.	Consumenten
Politie		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
Inspectie VenJ	Politie ¹³	Burgers
Kinderopvang		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Ziet toe op</i>	<i>Ten bate van</i>
Gemeenten	Kinderverblijven, buitenschoolse opvang, voorzieningen voor gastouderopvang, gastouderbureaus en peuterspeelzalen	Jonge kinderen en hun ouders
Inspectie van het Onderwijs	Primaire toezicht op de basiskwaliteit kinderopvang door gemeenten	Jonge kinderen en hun ouders

2.4. Initiatieven tot zelfregulering

Zijn er in de sector initiatieven tot zelfregulering?

Onderwijs	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Governancecode	Brancheorganisaties ¹⁴ hebben governancecodes geïntroduceerd met afspraken over goed bestuur. Onderwijsinstellingen hebben een raad van toezicht die toeziet op de naleving en aan belanghebbenden (leerlingen, ouders, medewerkers) verantwoording aflegt. De

¹³ De Inspectie VenJ houdt ook toezicht op andere organisaties die zich bevinden in het domein Veiligheid en Justitie, maar deze vallen buiten de reikwijdte van dit onderzoek. Het betreft bijvoorbeeld de brandweer, geneeskundige hulpverleningsorganisaties in de regio; rampenbestrijding; crisisbeheersing; gevangeniswezen en reclassering.

¹⁴ PO-raad, VO-raad, MBO-raad, AOC-raad, Vereniging Hogescholen, VSNU.

	brancheorganisaties monitoren de naleving. De nalevingseisen van de volledige codes door de brancheorganisaties zijn tot op heden minder ver geformaliseerd dan in andere sectoren. Wel zijn er ontwikkelingen ¹⁵ in de naleving, bijvoorbeeld in het MBO en HBO, waar de brancheorganisaties bij gebrek aan naleving het lidmaatschap kunnen intrekken en in het PO en VO waar een (al dan niet specifieke) governancecode verplicht is.
Zorg	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Zorgbrede Governancecode	Brancheorganisaties Zorg (BoZ) ¹⁶ hebben de Zorgbrede Governancecode opgesteld voor goed bestuur en toezicht voor zorginstellingen. Bij het toezicht van de IGZ is de code leidend. Zorginstellingen hebben een raad van toezicht die verantwoordelijk is voor de naleving. Naleving geldt als lidmaatschapsverplichting. Belanghebbenden die vinden dat een zorgonderneming de governancecode niet goed naleeft, kunnen terecht bij de Governancecommissie gezondheidszorg.
UMC-governancecode	De Universitair Medische Centra's (UMC's) ¹⁷ hebben een UMC-governancecode afgeleid van de Zorgbrede Governancecode, die voorziet in afspraken over bestuur en toezicht en is toegesneden op de verantwoordelijkheden van UMC's ten aanzien van onder meer hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Zorginstellingen hebben een raad van toezicht die verantwoordelijk is voor de naleving. Ondertekening van de code is voorwaarde voor lidmaatschap van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU). Verlies lidmaatschap is mogelijk.
Gedragscode bestuurders	De code is opgesteld door een commissie van leden van de Nederlandse Vereniging van Bestuurders in de Zorg (NVZD). In tegenstelling tot de Zorgbrede Governance Code is deze gedragscode niet gericht op de instelling, maar op de wijze van uitoefenen van de functie door de bestuurder zelf en is daarmee een aanvulling op de wet- en regelgeving die ten aanzien van zijn of haar functie-uitoefening geldt. Samen met die formele en algemene vereisten is de code ook de basis waarop de Raad van Toezicht de bestuurder kan toetsen. Samen met de Nederlandse Vereniging Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ) heeft de NVZD ook een beloningscode opgesteld, waarin regels over arbeidsvoorwaarden van bestuurders in de zorg zijn opgenomen.
Gedragscode Verzekeraars	Het Verbond van Verzekeraars (VvV) behartigt de belangen van verzekeraars en heeft de 'Gedragscode Verzekeraars' gepubliceerd. Deze voorziet in bepalingen die begrip en helderheid over zorgproducten en prijzen garanderen en stimuleert daarmee verzekeraars tot meer transparantie. Zorginstellingen hebben een raad van toezicht die verantwoordelijk is voor de naleving. Voor het toezicht op de naleving van deze gedragscode heeft het VvV een onafhankelijke organisatie ingesteld (Stichting Toetsing Verzekeraars).
Veldnormen	Het veld (zorgaanbieders en zorgverleners, vertegenwoordigd door branche- en beroepsverenigingen) vertaalt wetenschappelijke kennis in criteria en richtlijnen voor professioneel handelen. Die leggen ze vast in een professionele standaard met veldnormen. IGZ kan deze normen tot IGZ-handhavingnormen verklaren, die de status hebben van een zwaarwegend advies.
Kwaliteitsvisitaties	Elke vakgroep en maatschap wordt eens in de vijf jaar gevisiteerd door de visitatiecommissie van de Orde van Medisch Specialisten (OMS) ¹⁸ . Een visitatie is een intercollegiale doorlichting met als doel kwaliteitsverbetering van de zorgverlening aan de patiënt. Deelname is verplicht voor de herregistratie als medisch specialist.
Woningcorporaties	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Governancecode	De Vereniging Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW) en Aedes (branchevereniging voor woningcorporaties) hanteren regels voor de interne (toezichts)kwaliteit bij woningcorporaties. VTW en Aedes hebben samen de Governancecode Woningcorporaties ontwikkeld. De woningcorporaties zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van de code.
Visitaties	Woningcorporaties die lid zijn van Aedes, de branchevereniging van woningcorporaties, laten zichzelf één keer per vier jaar visiteren door een visiterend bureau (bijvoorbeeld Ecorys en Cognitum) in opdracht van de Stichting Visitaties Woningcorporaties Nederland (SVWN). De SVWN is in 2009 opgericht op initiatief van het toenmalige ministerie van Wonen, Wijken en Integratie, Aedes, de Nederlandse Woonbond en de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties. Woningcorporaties laten een visitatie uitvoeren om zich te verantwoorden over hun maatschappelijk presteren en de keuzes die zij maken.

¹⁵ Daarnaast is in het PO- en VO-onderwijs recentelijk een wet met betrekking tot governance van kracht geworden (zie paragraaf 2.17).

¹⁶ Brancheorganisaties ActiZ, Geestelijke Gezondheidszorg Nederland (GGZ Nederland), Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), de Nederlandse Federatie van Universiteit Medische Centra (NFU).

¹⁷ Die worden vertegenwoordigd door de Nederlandse Federatie van Universiteit Medische Centra (NFU).

¹⁸ De adviescommissie kwaliteitsvisitatie bestaat uit vertegenwoordigers van negen wetenschappelijke verenigingen.

Spoor	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Overlegtafel	Er is een Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB) met als doel samenwerking te bewerkstelligen tussen concessiepartijen in het OV bij het regelen van concessie-overstijgende aspecten van het betaalsysteem in het OV.
Voedselveiligheid	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
ISO-standaard	ISO 22000 is een standaard op het gebied van voedselveiligheid die is ontwikkeld door de Internationale Organisatie voor Standardisatie. De ISO 22000 norm is een onafhankelijke, internationale norm voor een certificeerbaar managementsysteem voor voedselveiligheid. De standaard omvat algemeen erkende hoofdelementen voor de voedselveiligheid in de voedselketen. Er wordt van bedrijven verwacht dat ze zelf alle voor hen relevante eisen bepalen en die vervolgens hanteren.
Zelfcontrolesystemen	Zelfcontrolesystemen zijn private systemen, die vrijwillig worden gebruikt door bedrijven om zelf (een deel van) de diervoeder- of voedselveiligheid te beoordelen. Deze systemen kenmerken zich door een interne borging, een min of meer onafhankelijke beoordeling en zelfregulerend en corrigerend vermogen. De NVWA beoordeelt zelfcontrolesystemen op hun werking en betrouwbaarheid. Als een systeem voldoende waarborgen in zich heeft kan het toezicht door de NVWA (op onderdelen) verminderen.
Politie	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Beroepscode	De politie heeft de Beroepscode Politie (opvolger Code Blauw) ontwikkeld. Deze code is bedoeld voor iedereen die bij de Nederlandse politie werkt en heeft tot doel de dialoog te stimuleren over professioneel en integer gedrag. De beroepscode moet bijdragen aan vakmanschap en professionaliteit binnen de politie en aan het vertrouwen van burgers in de politie.
Kinderopvang	
<i>Initiatief</i>	<i>Toelichting</i>
Governancecode	De Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Kinderopvang (NVTK) behartigt de belangen van interne toezichthouders in de sector en heeft daarnaast samen met de Beroepsvereniging Directeuren Kinderopvang (bdKO) een Governancecode opgesteld. De directie en raad van toezicht van de instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van de Governancecode en leggen hierover verantwoording af in het jaarverslag.
Convenant Kwaliteit Kinderopvang	De Brancheorganisatie Kinderopvang en de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang en Peuterspeelzalen (BOinK) hebben een convenant afgesloten waarin aanbieders en afnemers van kinderopvang samen landelijke basis kwaliteitseisen hebben vastgelegd voor de kinderopvang in Nederland. Het staat individuele aanbieders vrij hierin verder te gaan. Het convenant wordt op afgesproken tijden geëvalueerd en op basis daarvan bijgesteld.
Klachtenkamer oudercommissie	De Wet Kinderopvang bepaalt dat alle organisaties voor kinderopvang een oudercommissie (OC) moeten hebben. Via een OC hebben ouders invloed op de kwaliteit en de organisatie van de opvang. Voor de behandeling van klachtmeldingen van oudercommissies is de Klachtenkamer oudercommissie (KK) opgezet. Het vaststellen van een reglement voor het behandelen van klachten is in handen gelegd van de MO groep, Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang en BOinK.

2.5. Overige voorzieningen met disciplinerende werking

Welke aanvullende disciplinerende voorzieningen zijn aanwezig in de sector?

Onderwijs	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
Inzicht in prestaties	Een aantal van de brancheorganisaties in de onderwijssector heeft websites ontwikkeld waarmee inzicht wordt gegeven in de prestaties van onderwijsinstellingen. Voorbeelden zijn de SchoolVensters VO (www.schoolvo.nl) en PO (www.scholenopdekaart.nl) van respectievelijk de VO-raad en PO-raad. Daarnaast zijn er andere voorzieningen waarvan een disciplinerende werking uitgaat, zoals het predicaat Excellente School dat door de staatssecretaris van OCW wordt uitgereikt aan excellente scholen en de online keuzegidsen Hoger Onderwijs en Middelbare Scholen, waarin scholen worden gerangschikt op basis van kwaliteit.
Zorg	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>

Inzicht in kwaliteit van zorg	Het CVZ heeft een ‘transparantiekalender’ ontwikkeld, die meetinstrumenten (kwaliteitsindicatoren en vragenlijsten) bevat aan de hand waarvan zorgaanbieders rapporteren over de kwaliteit van zorg. De kwaliteitsgegevens zijn openbaar beschikbaar. Hiermee wordt de kwaliteit van de zorg transparant gemaakt en worden zorgverleners geprikkeld tot het leveren van effectieve en veilige zorg.
Inzicht prestaties zorgverleners	De NPCF heeft de website zorgkaartnederland.nl opgezet, waarop zorginformatie openbaar wordt gemaakt. Op de site worden verschillende typen zorgaanbieders en beroepsgroepen beoordeeld door gebruikers.
Inzicht prestaties verzekeraars	Er bestaat een aantal vergelijkingssites om de kwaliteit en prijs voor zorgverzekeringen te vergelijken (bv. www.independ.nl).
Registratie	Een aantal zorgverleners ¹⁹ is verplicht zich te registreren in het BIG-register. Een BIG-registratie geeft duidelijkheid over de bevoegdheid van een zorgverlener. Het CIBG, een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van VWS, voert het BIG-register. Specialistenregisters worden gevoerd door de Specialisten Registratie Commissies (SRC’s), die horen bij de beroepsverenigingen.
Toezicht op vaccinaties	De minister van VWS bepaalt het vaccinatiebeleid. De regiokantoren van het RIVM zijn verantwoordelijk voor het medisch toezicht op de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma.
Woningcorporaties	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
Verstrekken garanties	Het WSW zorgt ervoor dat woningbouwcorporaties tegen gunstige rentetarieven geld kunnen lenen door garanties te verstrekken aan hun financiers. De corporaties kunnen daardoor tegen zo laag mogelijke kosten sociale woningbouwprojecten ontwikkelen en maatschappelijk vastgoed bouwen. Om in aanmerking te komen moeten corporaties aan kredietwaardigheidseisen voldoen die worden gemonitord door het WSW.
Spoor	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
Afspraken tarieven	Het Tarieven Bureau OV (TB-OV) is een door decentrale ov-autoriteiten opgericht bureau ter ondersteuning van het gemeenschappelijke belang bij (landelijke) afspraken over tarieven op de ov-chipkaart. Het TB-OV adviseert provincies en stadsregio’s en beheert het landelijke Tarievenkader.
Inzicht in prestaties	Op de website van de spoormonitor wordt de historische verdragingskans van treinen inzichtelijk gemaakt. Daarvoor wordt gebruikt gemaakt van de actuele vertrekgegevens van de NS.
Voedselveiligheid	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
-	Er zijn geen overige voorzieningen gevonden waarvan een disciplinerende werking uitgaat.
Politie	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
Ombudsman	De Nationale Ombudsman behandelt klachten van burgers over de overheid, onder andere over het optreden van de politie. De Nationale ombudsman behandelt geen klachten over het beleid van de regering, maar houdt toezicht op gedragingen.
Openbaar Ministerie	Strafbaar gedrag van medewerkers van de politie kan ook worden onderzocht door de Rijksrecherche, in opdracht van het OM. Daarnaast heeft het OM gezag over de opsporing door de politie. De officier van justitie controleert of de opsporing zorgvuldig en volgens de regels van de wet verloopt.
Kinderopvang	
<i>Voorziening</i>	<i>Toelichting</i>
Inzicht in kwaliteit	De Brancheorganisatie Kinderopvang werkt aan een systeem van een jaarlijkse benchmarktool en een brancherapport, waarmee ze de kwaliteit en kosten van kinderopvang inzichtelijk wil maken. De benchmark geeft aan instellingen een prikkel af om kwaliteit te verbeteren en zodoende hoger op de lijst te komen.

2.6. Rechtsvorm

Welke rechtsvorm hebben de toezichthouders?

Onderwijs	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
Inspectie van het Onderwijs	Ministeriële dienst
NVAO	Publiekrechtelijke ZBO

¹⁹ Apothekers, artsen, fysiotherapeuten, gezondheidszorgpsychologen, psychotherapeuten, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen

Zorg	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
IGZ	Ministeriële dienst
IJZ	Ministeriële dienst
NZa	Publiekrechtelijke ZBO
CBG	Publiekrechtelijke ZBO. Het college wordt ondersteund door het Agentschap CBG (ACBG), dat onderdeel uitmaakt van het Ministerie van VWS.
Woningcorporaties	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
Minister voor WenR	Minister valt onder het ministerie van BZK
CFV	Publiekrechtelijke ZBO
Spoor	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
Minister van IenM	Ministeriële dienst
ILT	Ministeriële dienst
ACM	Publiekrechtelijke ZBO
Regionale overheden	Gemeenschappelijke regeling
Voedselveiligheid	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
NVWA	Baten-lastendienst met eigen begroting; valt onder het ministerie van EZ.
COKZ	Stichting en privaatrechtelijke ZBO
Politie	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
Inspectie VenJ	Ministeriële dienst
Kinderopvang	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Rechtsvorm</i>
Gemeenten	Gemeenschappelijke regeling
Inspectie van het Onderwijs	Ministeriële dienst

2.7. Wetten

Op grond van welke wetten, besluiten of regelingen worden de toezichtstaken uitgevoerd?

Onderwijs		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
Inspectie van het Onderwijs	Wet op het onderwijstoezicht, Regeling inspectie van het onderwijs 2006, Organisatie- en mandaatbesluit Inspectie van het Onderwijs	Leerplichtwet en een tiental wetten die zich toespitsen op verschillende segmenten (bijvoorbeeld Wet op het primair onderwijs)
NVAO	Wet op het hoger en wetenschappelijk onderwijs	Naleving wet op het hoger en wetenschappelijk onderwijs
Zorg		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
IGZ	Gezondheidswet	De IGZ handhaaft in totaal ruim 25 wetten. De belangrijkste wetten waar de IGZ toezicht op houdt zijn de Kwaliteitswet zorginstellingen, Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, Geneesmiddelenwet, Wet bevolkingsonderzoek, Wet klachtrecht cliënten zorgsector, Algemene wet bijzondere ziektekosten, Wet toelating instellingen gezondheidszorg. Daarnaast houdt de IGZ toezicht op meer specifieke wetten (bijvoorbeeld Wet afbreking zwangerschap) en op Europese wetgeving, waaronder toezicht op medische hulpmiddelen en toezicht op EU wetgeving rondom de toelating, kwaliteit en veiligheid van geneesmiddelen.

IJZ	Wet op de jeugdzorg	Wet op de jeugdzorg, Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, Wet opnemingswet buitenlandse kinderen ter adoptie, Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers en Subsidiereregeling opvang kinderen van ouders met een trekkend bestaan
NZa	Wet marktordening gezondheidszorg	Wet marktordening gezondheidszorg, Zorgverzekeringswet en de Algemene wet bijzondere ziektekosten
CBG	Geneesmiddelenwet, Bestuursreglement College ter beoordeling van geneesmiddelen	Geneesmiddelenwet, Europese regelgeving
Woningcorporaties		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
Minister voor WenR	Woningwet, Besluit beheer sociale-huursector	Naleving woningwet, Besluit beheer sociale-huursector
CFV	Woningwet, Besluit beheer sociale-huursector, Besluit Centraal Fonds Volkshuisvesting	Naleving woningwet, Besluit beheer sociale-huursector
Spoor		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
Minister van IenM	Spoorwegwet, Wet personenvervoer 2000	Naleving Spoorwegwet, Wet personenvervoer 2000
ILT	Spoorwegwet, Spoorwegwet 1875, Locaalspoor- en tramwegwet 1900, Organisatie- en mandaatbesluit Inspectie Leefomgeving en Transport 2012, Instellingsbesluit inspectie leefomgeving en Transport	Naleving Spoorwegwet, Tramwegwet 1900
ACM	Spoorwegwet, Wet personenvervoer 2000, Instellingswet ACM	Naleving Spoorwegwet, Wet personenvervoer 2000
Regionale overheden	Bepalingen ten aanzien van regionale concessies verleend door openbaar vervoerautoriteiten, Wet personenvervoer 2000.	Naleving van regionale concessies, verleend door openbaar vervoerautoriteiten op grond van de Wet personenvervoer 2000
Voedselveiligheid		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
NVWA	Warenwet, Wet Milieubeheer, Instellingsbesluit baten-lastenagentschap Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	Naleving Warenwet, toezicht op onderdelen van de Wet milieubeheer (verpakking, indeling en etikettering van gevaarlijke stoffen en preparaten, GHS) en van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden van toepassing
COKZ	Landbouwkwaliteitswet, Warenwetregeling aanwijzing en werkwijze toezichthouders COKZ	Warenwet, Wet Dieren, EU-hygiëneverordeningen, EU-verordening Dierlijke Bijproducten
Politie		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
Inspectie VenJ	Politiewet 2012, Wet veiligheidsregio's, Regeling van de minister van Veiligheid en Justitie van 2 april 2012	Naleving Politiewet 2012, Naleving Wet veiligheidsregio's, Naleving Regeling van de minister van Veiligheid en Justitie van 2 april 2012
Kinderopvang		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Op grond van</i>	<i>Verantwoordelijk voor/toezicht op</i>
Gemeenten	Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	Naleving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
Inspectie van het Onderwijs	Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, Organisatie- en mandaatbesluit Inspectie van het Onderwijs	Naleving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

2.8. Taken

Welke taken hebben de toezichhouders?

Onderwijs		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
Inspectie van het onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs, het onderwijspersoneel. - Beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van de uitoefening van de taken van de regionale expertisecentra en de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven. - Beoordelen en bevorderen van de naleving van de bij of krachtens een onderwijswet gegeven voorschriften. - Beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het stelsel voor hoger onderwijs, met inbegrip van het stelsel van accreditatie en het onderzoeken van de kwaliteit van een instelling voor hoger onderwijs anders dan ten behoeve van de accreditatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren en rapporteren aan de minister over zowel het specifieke handelen van onderwijsinstellingen, de regionale expertisecentra en de kenniscentra beroepsonderwijs als over de ontwikkeling en toekomstverwachtingen van de kwaliteit van onderwijs in het algemeen.
NVAO	<ul style="list-style-type: none"> - Accrediteren van onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs. - Voorstellen doen over verbetering van kwaliteit bij onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rapporteren aan de minister over het gebruik van bevoegdheden richting onderwijsinstellingen.
Zorg		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
IGZ	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht op naleving van wet- en regelgeving door zorgverleners en zorginstellingen.²⁰ - Vergaren van informatie over zowel dienstverlening in individuele zorginstellingen als informatie over trends in de gehele sector. - Formuleren IGZ-normen (ontwikkeling toetsingskader voor klachtvolgning). 	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren minister (gevraagd en ongevraagd) over onder toezicht gestelde zorginstellingen en over algemeen zorgbeleid.
IJZ	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht houden op de naleving van de wettelijke kwaliteitseisen door jeugdzorginstellingen. - Onderzoek doen naar de kwaliteit van de jeugdzorg. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorstellen doen voor verbetering aan de minister
NZa	<ul style="list-style-type: none"> - Markttoezicht houden met het doel om een markt te creëren, waarin de macht niet bij één zorgaanbieder of verzekeraar ligt, er geen belemmeringen voor toetreding zijn en er een transparante informatieverstrekking is. - Uitvoeringstoezicht op de rechtmatige uitvoering van de Zorgverzekeringswet en de Algemene wet bijzondere ziektekosten door zorgaanbieders en verzekeraars. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren minister over marktspelregels voor de gehele sector en over individuele zorgaanbieders (bijvoorbeeld in het geval van een fusie).
CBG	<ul style="list-style-type: none"> - Toelaten van geneesmiddelen tot de geneesmiddelenmarkt. - Beslissen over de afleverstatus van geneesmiddelen. - Bewaken geneesmiddelen (bv. bijwerkingen melden). 	
Woningcorporaties		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
Minister voor WenR	<ul style="list-style-type: none"> - Regels en richtlijnen opstellen t.b.v. het toezicht. - Beoordelen van de rechtmatigheid van prestaties van 	

²⁰ IGZ houdt toezicht op vier domeinen: 1) Publieke en geestelijke gezondheidszorg; 2) Curatieve gezondheidszorg; 3) Verpleging en langdurige zorg; 4) Geneesmiddelen en medische technologie. Voor wat betreft de zorg die valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ziet IGZ toe op de kwaliteit van de thuiszorg. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de andere zorggebieden die onder de Wmo vallen. Er wordt samengewerkt in circa 43 centrumgemeenten. Hoe gemeenten in de praktijk invulling aan geven aan het toezicht op deze samenwerkingsverbanden verschilt. In dit documentonderzoek is hierop geen goed beeld verkregen.

	<p>woningcorporaties op meerdere prestatievelen.²¹</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vergaren van sectorinformatie. - Vergaren van informatie via meldpunt Integriteit Woningcorporaties; opgezet om signalen van burgers te ontvangen over vermeende fraude door corporaties, hun medewerkers, management en bestuurders. 	
CFV	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht op financiële positie van woningcorporaties. - Financiële beoordeling van nevenactiviteiten. - Advisering over de financiële aspecten van nieuwe toelatingen, fusies, statutenwijzigingen, investeringen in het buitenland door corporaties en meldingsplichtige verkoop aan beleggers. - Advisering met betrekking tot de financiële aspecten van een ministeriële aanwijzing. - Bij verscherpt toezicht opleggen van plicht tot het maken en uitvoeren van een herstelplan. - Saneringssteun verlenen als woningcorporaties niet beschikken over de noodzakelijke financiële middelen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportage aan de minister over de financiële positie van individuele corporaties. - Rapportage aan de minister over de sector als geheel.
Spoor		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
Minister van IenM	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht op de in de beheer- en hoofdrailnetconcessie vastgelegde afspraken met respectievelijk de beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur en de vervoerder op het hoofdrailnet.²² 	
ILT	<ul style="list-style-type: none"> - Vergunningverlening en het verlenen van andere toestemmingen waaronder certificering en ontheffingen. - Verrichten van ongevalonderzoek. - Toetsen van de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en fraudebestendigheid van beleidsnota's en nieuwe wet- en regelgeving. - Bewaking en stimulering van de naleving van wet- en regelgeving voor een veilige en duurzame leefomgeving en transport waaronder spoor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afgeven van signalen aan de minister over de naleving van wet- en regelgeving die betrekking kunnen hebben op wenselijke wijzigingen van de wetgeving.
ACM	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht op de relatie tussen de beheerder (ProRail) en de gebruikers van het spoor (NS, regionale vervoerders en goederenvervoerders). - Toezicht op grensoverschrijdend personenvervoer per spoor. - Toezicht op de gemeentelijke vervoerbedrijven en het toezicht op aanbieders van bijkomende diensten en voorzieningen (bijvoorbeeld over de toegang tot stations of over de toegang tot tankfaciliteiten). - Specifiek toezicht op capaciteitsverdeling door ProRail - Specifiek toezicht gebruiksvergoedingen die beheerders bij vervoerders in rekening brengen voor het gebruik van het spoor. - Specifiek toezicht op toegang tot bijkomende diensten en 	<ul style="list-style-type: none"> - Publiceren zienswijze over relevante onderwerpen. - Adviseren van minister over mededingingsregels.

²¹ Sommige prestatievelen zijn verplicht: kwaliteit van de woningen; verhuur van de woningen; betrekken bewoners bij beheer en beleid; waarborgen financiële continuïteit en (bij voorrang) toewijzing aan doelgroepen. Andere prestatievelen zijn meer facultatief zoals bijdragen aan leefbaarheid, wonen en zorg.

²² Jaarlijks stelt de beheerder (ProRail) een beheerplan op waarin hij aan de minister aangeeft hoe hij invulling geeft aan zijn zorgplicht voor wat betreft de kwaliteit, betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de hoofdspoorweginfrastructuur (inclusief eventuele uitbreidingen van de infrastructuur), de niet-discriminerende verdeling van de capaciteit en de verkeersleiding. Eveneens jaarlijks stelt de vervoerder (NS) een vervoerplan op waarin hij aangeeft hoe hij invulling geeft aan zijn zorgplicht voor wat betreft kwantiteit en kwaliteit van het aangeboden vervoer.

	voorzieningen. - Uitvoering en handhaafbaarheidstoets van beleidsnota's en nieuwe wet- en regelgeving.	
Regionale overheden	- Een aantal regionale overheden is opdrachtgever van regionale treindiensten. Ze zien toe op de naleving van de afspraken uit de concessies. - Voorwaarden stellen ten aanzien van de volgende kwaliteitsaspecten: tarieven, vervoerbewijzen, dienstregeling, toegankelijkheid, veiligheid, punctualiteit, beschikbaarheid van zitplaatsen, serviceniveau in de trein en op stations.	
Voedselveiligheid		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
NVWA	- Controle op inrichting van bedrijven. - Controle op omschrijving van de werkprocessen. - 'Erkenning' toekennen aan bedrijven door te controleren of ze aan de erkenningsvoorwaarden voldoen. - Goedkeuren producten. - Controle op de traceerbaarheid van producten en de etikettering van stoffen. - Tweedelijns toezicht op COKZ.	- Adviseren minister (gevraagd en ongevraagd) over het beleid ten aanzien van voedselveiligheid.
COKZ	- Toezicht op naleving van wet- en regelgeving en EU-richtlijnen ten aanzien van de veiligheid (en kwaliteit) van in Nederland geproduceerde zuivelproducten. - Verstrekken gezondheids- en andere exportcertificaten voor Nederlandse zuivelproducten.	
Politie		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
Inspectie VenJ	- Toezicht op de taakuitvoering van de politie, bijvoorbeeld toezicht op de handhaving van de openbare orde of het opsporen van strafbare feiten. - Toezicht op de kwaliteitszorg door de politie. - Toezicht op de kwaliteit van de politieopleidingen en de examinering. - Onderzoek naar ingrijpende incidenten.	- Aanbevelingen doen/adviseren van de minister over aanpassing van beleid (regels). - Praktijkgericht aanbevelingen doen aan politie.
Kinderopvang		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Taken</i>	<i>Aanvullingen</i>
Gemeenten	- Uitvoeren toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang. - Handhavingsmaatregelen opleggen aan GGD'en op basis van gemeentelijk beleid.	- Op grond van de wet wijst de gemeente de directeur van een GGD aan als toezichthouder en laat inspecties uitvoeren door de GGD'en. De GGD'en rapporteren over deze inspecties.
Inspectie van het Onderwijs	- Via tweedelijns toezicht controleren of gemeenten voldoen aan hun wettelijke taken met betrekking tot het toezicht op de kinderopvang. - Verbetertraject inzetten als het toezicht niet goed wordt uitgevoerd.	- Daarnaast publiceert de inspectie sectorrapportages over brede ontwikkelingen in de sector.

2.9. Bevoegdheden en instrumenten

Welke bevoegdheden²³ en instrumenten hebben de toezichthouders om hun taken uit te voeren?

Onderwijs			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
Inspectie van het Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke boete 	<ul style="list-style-type: none"> - Bekostigingsmaatregelen, zoals het terugvorderen van een onverschuldigde betaling (bijvoorbeeld als een instelling te weinig onderwijstijd heeft gegeven) - Minister van OCW kan accreditatie intrekken, in geval van wanbeheer van bestuurders een aanwijzing geven en accreditatie verlengen.
NVAO	<ul style="list-style-type: none"> - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden 		
Zorg			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
IGZ	<ul style="list-style-type: none"> - Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden - Onderzoeken van zaken - Onderzoeken van vervoermiddelen²⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke boete - Last onder dwangsom 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanwijzingen geven - Bevel geven - Advies geven aan de minister over het geven van een aanwijzing - Mededeling doen en termijnstelling afgeven bij niet voldoen aan wettelijke bepalingen - Voordragen medische beroepsbeoefenaar aan het College Medisch Toezicht (CMT). In ernstige situaties kan de IGZ zorgaanbieders dwingen tot aanpassingen en in het uiterste geval kan de IGZ het Openbaar Ministerie verzoeken om een onderzoek in te stellen.
IJZ	<ul style="list-style-type: none"> - Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden 		<ul style="list-style-type: none"> - Schriftelijk bevel geven als gevaar voor een ernstige aantasting van de belangen van de cliënten geen uitstel kan lijden²⁵ - Geven van aanwijzingen aan jeugdzorginstellingen
NZa	<ul style="list-style-type: none"> - Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden - Onderzoeken van zaken - Onderzoeken van vervoermiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuursdwang - Last onder dwangsom - Bestuurlijke boete 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanwijzingen geven

²³ Onder nalevingsbevoegdheden worden verstaan bevoegdheden op grond van titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Onder sanctionerende bevoegdheden worden verstaan bevoegdheden op grond van titel 5.3 en 5.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

²⁴ In elke afzonderlijke wet is vastgelegd welke van genoemde nalevingsbevoegdheden de IGZ mag gebruiken

²⁵ Gedeputeerde staten zijn bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang als geen gevolg wordt gegeven aan het bevel. Daarnaast kunnen Gedeputeerde Staten in geval van gebrek aan naleving bij een bureau Jeugdzorg, bestuursleden of leden van raden van toezicht schorsen of ontslaan en kunnen een aanwijzing geven en maatregelen opleggen.

CBG ²⁶			- Geneesmiddelen al dan niet registreren
Woningcorporaties			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
Minister voor WenR		- Last onder dwangsom	- Verzoek tot het verstrekken van inlichtingen door de woningcorporatie - Aanwijzingen geven ²⁷ - Aanstellen van een extern toezichthouder die toeziet op de naleving van de aanwijzing en intrekken van de toelating
CFV			- CFV kan de minister verzoeken om maatregelen te nemen (maar heeft zelf geen nalevings- en/of sanctioneringsbevoegdheden)
Spoor			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
Minister van IenM	- Betreden van plaatsen - Onderzoeken van vervoermiddelen	- Bestuursdwang - Last onder dwangsom - Bestuurlijke boete	- Concessie (de bevoegdheid om te vervoeren) gedeeltelijk of volledig intrekken
ILT	- Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden - Onderzoeken van zaken - Onderzoeken van vervoermiddelen	- Bestuursdwang - Last onder dwangsom - Bestuurlijke boete	
ACM	- Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden - Onderzoeken van zaken - Onderzoeken van vervoermiddelen	- Last onder dwangsom - Bestuurlijk boete	
Regionale overheden			- Subsidies verstrekken voor het in een concessie omschreven openbaar vervoer - Geheel of gedeeltelijk intrekken van een subsidie, indien is gebleken dat de concessiehouder de concessie niet naar behoren uitvoert
Voedselveiligheid			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
NVWA	- Betreden van plaatsen	- Bestuursdwang	- Er zijn meerdere overige maatregelen die

²⁶ Het CBG heeft geen nalevingsbevoegdheden of sanctionerende bevoegdheden. De minister kan wel een bestuurlijke boete opleggen. Evenzo is de IGZ bevoegd om een bevel te geven om: 1) het proces ter bereiding van een geneesmiddel of een substantie van een geneesmiddel op te schorten of te beëindigen; 2) een geneesmiddel of substantie uit de handel te laten nemen; 3) een apotheek te sluiten; 4) relevante organisaties, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie in te lichten. De IGZ is verder bevoegd om: 1) substanties en voorwerpen in beslag te nemen of uitlevering te vorderen; 2) een last onder dwangsom op te leggen ter handhaving van een bevel.

²⁷ Bijvoorbeeld een toegelaten instelling de aanwijzing geven om een situatie of handelswijze die strijdig is met het belang van de volkshuisvesting op te heffen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Onderzoeken van zaken 	<ul style="list-style-type: none"> - Last onder dwangsom - Bestuurlijke boete 	de NVWA kan nemen om een corrigerende interventie uitvoeren, ²⁸ bijvoorbeeld het opleggen van een waarschuwing aan de consument of het vernietigen van de productie.
COKZ		<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke boete 	<ul style="list-style-type: none"> - Berisping - Onder verscherpte controle stellen van de betrokkene op zijn kosten voor ten hoogste twee jaren - Openbaarmaking van de uitspraak op kosten van de betrokkene
Politie			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
Inspectie VenJ	<ul style="list-style-type: none"> - Betreden van plaatsen - Vorderen van inlichtingen - Identiteitsbewijs vorderen - Inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden - Onderzoeken van zaken - Onderzoeken van vervoermiddelen 		
Kinderopvang			
<i>Toezichthouder</i>	<i>Nalevingsbevoegdheden</i>	<i>Sanctionerende bevoegdheden</i>	<i>Overige bevoegdheden</i>
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerking vorderen 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke boete - Bestuursdwang 	<ul style="list-style-type: none"> - Een exploitatieverbod opleggen - Een aanwijzing geven - Een bevel geven
Inspectie van het onderwijs			<ul style="list-style-type: none"> - Maken van verbeterafspraken met de gemeenten. - Besluiten tot 'In de plaatsstelling'²⁹

2.10. Informatie

Hoe komen de toezichthouders aan informatie?³⁰

Onderwijs	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Inspectie van het Onderwijs	De inspectie doet <u>eigen onderzoek</u> . Ze voert op basis van risicoanalyses (onderzoek naar opbrengsten, jaarstukken en signalen) risicogericht toezicht uit en bezoekt daarnaast elke school minimaal één keer in de vier jaar. De beoordeling van basisscholen door de inspectie wordt mede gebaseerd op testresultaten van onder meer het <u>CITO</u> . Tot slot vergaart de inspectie informatie via haar eigen ' <u>Loket Inspectie van het Onderwijs</u> ', dat het eerste aanspreekpunt vormt voor scholen, ouders, leerlingen en besturen. De NVAO en de Inspectie van het Onderwijs <u>verschaffen elkaar informatie</u> over onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs.
NVAO	De NVAO doet <u>eigen onderzoek</u> . Bij bestaande opleidingen voeren <u>zelfstandige evaluatiebureaus</u> met

²⁸ . De personen, in dienst van de NVWA die met de opsporing van strafbare feiten zijn belast, zijn aangewezen als buitengewoon opsporingsambtenaar

²⁹ De inspectie heeft de bevoegdheid om op basis van de prestaties, de gemeente een status A, B of C toe te kennen. Status A-gemeenten zijn gemeenten die het beste presteren. Status C gaat vooraf aan 'in de plaatsstelling' door de minister van SZW indien sprake blijft van onvoldoende coöperatie door de gemeente. Bij constatering van onvoldoende naleven en meewerken aan het maken en uitvoeren van verbeterafspraken, kan de minister van SZW besluiten tot een 'In de plaatsstelling'. Dit betekent dat de tekortkomingen die de gemeente niet oplost, door derden wordt verholpen. De te maken kosten daarvoor komen voor rekening van de betreffende gemeente.

³⁰ Eventuele nalevingsbevoegdheden uit de Awb (betreden van plaatsen, vorderen van inlichtingen, identiteitsbewijs vorderen, inzage vorderen van gegevens en bescheiden, onderzoeken van zaken en onderzoeken van vervoermiddelen) staan beschreven in paragraaf 2.9.

	medewerking van <u>externe en onafhankelijke panels</u> visitaties uit bij onderwijsinstellingen. De onderwijsinstelling kiest zelf voor een evaluatiebureau en stelt een panel samen dat door NVAO moeten worden goedgekeurd. Het evaluatiebureau brengt een visitatierapport uit dat wordt beoordeeld door de NVAO. Bij het toetsen van nieuwe opleidingen stelt de NVAO zelf <u>externe en onafhankelijke panels</u> aan en worden geen evaluatiebureaus betrokken. De NVAO en de Inspectie van het Onderwijs <u>verschaffen elkaar informatie</u> over onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs.
Zorg	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
IGZ	De inspectie doet <u>eigen onderzoek</u> . Door middel van het systeemtoezicht (in ontwikkeling), het risicoindicatorentoezicht, incidententoezicht (onderzoek naar aanleiding van gesignaleerde of gemelde incidenten) en thematoezicht verzamelt de inspectie informatie. Daarnaast kunnen burgers hun <u>klachten</u> over zorgdienstverlening melden bij de IGZ (die nadrukkelijk geen klachtbemiddelaar is), die op basis daarvan trends waarneemt.
IJZ	De IJZ doet <u>eigen onderzoek</u> . Zij voert zelf inspecties uit bij Bureaus Jeugdzorg en de jeugdzorgaanbieders. Daarnaast <u>verstrekken de Bureaus Jeugdzorg en de jeugdzorgaanbieders alle inlichtingen</u> en leggen bescheiden voor die de IJZ nodig heeft voor haar taakuitoefening.
NZa	De NZa doet <u>eigen onderzoek</u> naar concurrentieverhoudingen en het marktgedrag op het gebied van de zorg, bijvoorbeeld naar de gevolgen van een fusie van zorginstellingen, en maakt tevens veel gebruik van <u>onderzoek door derden</u> (bijvoorbeeld door Vektis die het gebruik, de kosten en de kwaliteit van de zorg analyseert op basis van alle zorgdeclaraties en verzekerdengegevens). Daarnaast verstrekken zorgverzekeraars en het CAK (Centraal Administratie Kantoor, dat verantwoordelijk is voor financiering van AWBZ-instellingen) op verzoek van de NZa informatie over uitgevoerde werkzaamheden. Tot slot verstrekt de minister aan de NZa de voor de uitoefening van haar taak benodigde gegevens en inlichtingen.
CBG	Om tot een optimale besluitvorming te komen integreert en beoordeelt het CBG gegevens vanuit <u>verschillende informatiebronnen</u> : 1) spontane meldingen van beroepsbeoefenaren uit de gezondheidszorg en patiënten; 2) 15-daagse meldingen van ernstige bijwerkingen die aan registratiehouders worden gemeld en die vervolgens binnen 15 dagen aan het CBG moeten worden gemeld 3) periodic safety update reports (periodieke veiligheidsrapporten van registratiehouders die overzichten en analyses bevatten van alle meldingen van bijwerkingen over een bepaalde periode en eventueel farmaco-epidemiologische onderzoeksgegevens en literatuuroverzichten); 4) wetenschappelijke publicaties; 5) gegevens uit andere lidstaten van de Europese Unie. Voordat geneesmiddelen op de markt mogen komen, vindt uitvoerig klinisch onderzoek plaats.
Woningcorporaties	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Minister voor WenR	Woningcorporaties zijn jaarlijks op basis van (een bijlage bij) het Besluit beheer sociale-huursector verplicht informatie over hun voornemens en prestaties aan te leveren aan de minister (via CFV/Corpodata). De minister voor WenR kan eveneens signalen binnenkrijgen via het <u>Meldpunt Integriteit Woningcorporaties</u> , dat is ondergebracht bij de ILT.
CFV	Het CFV doet <u>eigen onderzoek</u> . Om de toezichttaak goed uit te kunnen voeren, worden jaarlijks gegevens bij corporaties opgevraagd via CorpoData. CorpoData is een samenwerkingsverband opgezet door CFV, WSW en het ministerie van BZK, dat de opvraag van gegevens van de corporaties verzorgt.
Spoor	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Minister van IenM	Spoorwegondernemingen en de beheerders zijn verplicht de minister op de hoogte te stellen van alle gegevens over het gebruik of beheer van spoorwegen en het vervoer daarover, die de minister nodig heeft om haar taak goed uit te voeren. Daarnaast ontvangt de minister oordelen van <u>andere toezichthouders</u> .
ILT	De ILT voert <u>eigen inspecties</u> uit. Daarnaast heeft het ILT diverse convenanten, zoals met <u>andere externe toezichthouders</u> , bijvoorbeeld de Nationale en Internationale Wegvervoerorganisatie (NIWO), die de ILT van informatie voorzien. Daarnaast is er een <u>meld- en informatiecentrum</u> .
ACM	De ACM kan een <u>eigen onderzoek</u> starten naar aanleiding van een klacht maar ook op eigen initiatief (ambtshalve). Daarnaast kunnen <u>zowel ondernemingen als individuen</u> melding doen als anonieme informant. Tot slot wordt de ACM doorlopend voorzien van informatie door de <u>ConsuWijzer</u> , een systeem dat door de ACM is opgesteld om consumenten in de gelegenheid te stellen klachten over bedrijven in de markt te melden.
Regionale overheden	De concessiehouders delen informatie over hun prestaties met de regionale overheden (concessieverleners).
Voedselveiligheid	

<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
NVWA	De NVWA doet <u>eigen onderzoek</u> in de vorm van inspecties bij bedrijven. Daarnaast vergaart de NVWA informatie, <u>via burgers of bedrijven</u> die zelf meldingen kunnen doen van voedselmissstanden via de website of telefonisch contact met de NVWA. In producten, voedingsmiddelen of diervoeders kunnen stoffen terechtkomen die er niet in horen. Een bedrijf heeft dan een meldingsplicht en moet de NVWA inlichten.
COKZ	Het COKZ doet <u>eigen onderzoek</u> in de vorm van controles (eerste audit, vervolgaudits, tussentijdse audits en inspecties) bij bedrijven. Deze controle is gericht op verschillende eindproducten en op bedrijfshygiëne.
Politie	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Inspectie van VenJ	De inspectie doet <u>eigen onderzoek</u> (doorlichting, thematisch onderzoek, incidentonderzoek en vervolgonderzoek). Daarnaast verkrijgt de inspectie informatie van organisaties waarmee zij samenwerkt, zoals <u>andere inspecties</u> en <u>belangenverenigingen</u> .
Kinderopvang	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Gemeenten	De gemeente verkrijgt haar informatie via <u>onderzoek van de GGD</u> . De GGD kan meldingen ontvangen. Gemeenten moeten alle nieuwe en bestaande kinderopvangcentra jaarlijks door de GGD laten controleren. De instellingen worden verplicht om <u>jaarverslagen</u> aan te leveren.
Inspectie van het Onderwijs	De Inspectie van het Onderwijs gebruikt <u>verschillende informatiebronnen</u> om te beoordelen of gemeenten aan hun wettelijke verplichtingen hebben voldaan. Alle gemeenten stellen jaarlijks een <u>jaarverslag</u> kinderopvang vast en dienen deze in bij de inspectie. Gemeenten verschaffen ook andere informatie (zie vraag 11 over oordeelsvorming).

2.11. Oordeelsvorming

Hoe geven toezichthouders invulling aan oordeelsvorming?

Onderwijs	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Inspectie van het Onderwijs	Voor het eerstelijns toezicht in de andere onderwijssectoren ontwikkelt de inspectie <u>beoordelingskaders per onderwijssector</u> , waarin beschreven staat hoe de toezichthouder de instellingen beoordeelt en die moeten worden goedgekeurd door de minister. Bij de beoordeling van een onderwijsinstelling voert de inspectie een <u>risicoanalyse uit</u> . Als hieruit een laag risico volgt, dan wordt de school onderworpen aan <u>basis-toezicht</u> . Als de analyse risico's laat zien, dan wordt er een <u>uitgebreide analyse</u> van de gegevens of een <u>kwaliteitsonderzoek</u> uitgevoerd.
NVAO	De NVAO ontwikkelt en maakt gebruik van <u>beoordelingskaders per opleiding of per groep van opleidingen</u> , die moeten worden goedgekeurd door de minister. Een instelling kan een <u>instellingstoets kwaliteitszorg</u> laten verrichten door de NVAO. Bij een positief oordeel, vindt de verdere accreditatie plaats op een <u>klein aantal standaarden</u> . Bij een negatief oordeel vindt er een <u>uitgebreidere beoordeling</u> plaats.
Zorg	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
IGZ	De inspectie hanteert een zogenoemde <u>handhavingscyclus</u> . Er worden op verschillende kwaliteitsaspecten handhavingsonderwerpen geselecteerd. Door middel van het systeemtoezicht (in ontwikkeling), het risicoindicatorontoezicht, incidententoezicht (onderzoek naar aanleiding van gesignaleerde of gemelde incidenten) en thematoezicht verzamelt de inspectie informatie. Vervolgens analyseert ze deze informatie op risico's op gezondheidsschade, toetst ter plekke of die risico's aanwezig zijn en komt tot resultaten en een oordeel. Op basis daarvan bepaalt ze de actie die noodzakelijk is om de naleving te verhogen. Wanneer er bij een inspectiebezoek te veel hoge of zeer hoge risico's worden geconstateerd, kan de instelling onder <u>verscherpt toezicht</u> worden gesteld. Als er geen risico's zijn geconstateerd wordt er <u>regulier toezicht</u> gehouden.
IJZ	Het is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf om incidenten te registreren en verbetermogelijkheden te formuleren en op basis daarvan jaarlijks een <u>incidentenrapportage</u> toe te sturen aan de inspectie. De inspectie beoordeelt eenmaal per jaar de kwaliteit van de analyse en de verbetermaatregelen. Daarnaast beoordeelt de inspectie instellingen naar aanleiding van <u>calamiteiten</u> , die instellingen verplicht zijn om te melden. Als de inspectie een melding heeft ontvangen besluit zij of zij direct een eigenstandig onderzoek in de instelling of in de keten gaat instellen. De inspectie gebruikt bij haar toezicht <u>risicomodellen</u> (met risico-indicatoren), die verschillen per groep onder toezicht gestelden.

NZa	De NZa zendt de minister en het College zorgverzekeringen (CVZ) een <u>samenvallend rapport</u> over de rechtmatigheid van de uitvoering van de Zorgverzekeringswet en de AWBZ door de zorgaanbieders en verzekeraars. Daarnaast kan de NZa op verzoek van de minister een onderzoek instellen bij een zorgaanbieder of verzekeraar.
CBG	Om tot een oordeel over geneesmiddelen te komen beoordeelt het CBG <u>gegevens uit de verschillende informatiebronnen</u> (zie paragraaf 2.10). Op grond van die gegevens kan worden bepaald dat de wetenschappelijke productinformatie (de registratietekst van een geneesmiddel en de patiëntenbijsluiter) wordt aangepast. In geval van een negatieve balans tussen werkzaamheid van het medicijn en de schadelijkheid van bijwerkingen zal worden overgegaan tot schorsing of doorhaling van de registratie van een medicijn. Het CBG zorgt ervoor dat <u>meldingen over bijwerkingen uit klinisch geneesmiddelenonderzoek</u> worden opgenomen in 'EudraVigilance' (de Europese databank voor bijwerkingen van geneesmiddelen). Beoordeling van deze meldingen uit klinisch geneesmiddelenonderzoek wordt gedaan door de Centrale Commissie voor Mensgebonden Onderzoek en/of Medisch Ethische Toetsing Commissies. Het CBG betreft deze meldingen ook bij haar analyses.
Woningcorporaties	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Minister voor WenR	Als het gaat om het volkshuisvestelijk toezicht van de minister zijn er geen nadere beleidskaders of beleidsregels waarmee dat toezicht nader is uitgewerkt. Uit wet- en regelgeving vloeien wel eisen voort waaraan corporaties moeten voldoen. De minister (i.c. de volkshuisvestelijk toezichthouder) toetst aan deze wet- en regelgeving. De minister stuurt corporaties <u>oordeelsbrieven met een samenvatting van het financiële oordeel van het CFV</u> toe, en waarin verder wordt ingegaan op volkshuisvestelijke prestaties, het toezicht op governance, rechtmatigheid en integriteit.
CFV	Het CFV heeft de vrijheid om eigen beleidsregels op te stellen en kiest zelf volgens welke <u>risico-indicatoren</u> de woningcorporaties worden beoordeeld. De minister is op basis van de Woningwet en het Besluit Centraal Fonds Volkshuisvesting bevoegd om aanvullingen op de beleidsregels te doen. Corporaties worden jaarlijks beoordeeld op financiële prestaties en krijgen een <u>risicobeoordeling</u> die wordt vergeleken met een referentiegroep en met het landelijk gemiddelde. Indien nodig wordt het toezicht op individuele corporaties versterkt (dit is bijvoorbeeld het geval bij onder verscherpt toezichtstelling).
Spoor	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Minister van IenM	De minister beoordeelt de houders van de beheer- en vervoerconcessie jaarlijks op basis van de <u>prestaties die zijn vastgelegd in de concessies</u> en de uitwerking daarvan in de jaarlijks opgestelde beheer- en vervoerplannen. Met de beheerder (ProRail) worden jaarlijks prestaties afgesproken ten aanzien van de kwaliteit en het beheer van de hoofdspoorweginfrastructuur. ³¹ Met de vervoerder (NS) worden jaarlijks prestaties afgesproken ten aanzien van de kwantiteit en kwaliteit van het aangeboden vervoer. ³² De minister ontvangt daarnaast <u>oordelen over spoorwegbedrijven van andere toezichthouders</u> .
ILT	De oordelen van de ILT komen tot stand door middel van <u>inspecties</u> . De inspectie voert een analyse uit op basis van <u>documenten en gesprekken met betrokkenen</u> , waarna het rapport ter wederhoor terug wordt gelegd bij de onder toezicht gestelde en er een oordeel wordt geveld.
ACM	De ACM voert <u>eigen onderzoek</u> uit in de sector spoor, bijvoorbeeld naar de gevolgen van een fusie voor de concurrentie. Als deze gevolgen nadelig zijn, dan stelt de ACM voorwaarden aan de fusie of verbiedt deze helemaal. Daarnaast wordt bij een onderzoek beoordeeld of aan de markten extra regels moeten worden opgelegd om de concurrentie te stimuleren. Bedrijven kunnen bij de ACM terecht met <u>signalen over andere bedrijven</u> die zich niet aan de regels houden. Bijvoorbeeld omdat zij afspraken maken over prijzen. De ACM neemt deze signalen mee in haar beoordeling.
Regionale overheden	Een concessiehouder voert <u>jaarlijks gesprekken</u> met de concessieverlener en verstrekt aan de concessieverlener <u>gegevens</u> voor zover deze noodzakelijk zijn voor de voorbereiding van aanbesteding van een concessie en de controle op de taken die aan de concessiehouders zijn opgelegd.
Voedselveiligheid	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
NVWA	De NVWA houdt toezicht op het COKZ. De NVWA vormt haar oordeel in het eerstelijns toezicht door middel van twee typen inspecties bij de bedrijven. Er kan een <u>audit van het HACCP-systeem</u> (Hazard Analysis and Critical Control Points) worden gemaakt, waarbij de gevaren en de kritische beheerspunten

³¹ Waaronder: beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de hoofdspoorweginfrastructuur; reinheid, toegankelijkheid en sociale veiligheid van de transfervoorzieningen; kwaliteit van de bijsturing; kwaliteit van de capaciteitsverdeling; kwaliteit van de informatievoorziening; veiligheid en milieu.

³² Waaronder bereikbaarheid, reizigersgroei, toegankelijkheid van treinen, veiligheid, punctualiteit, zitplaatskans en serviceniveau in de trein en op het station.

	in het productieproces inzichtelijk gemaakt worden. Er kan daarnaast ook een aantal onverwachte <u>stelsysteeminspecties</u> plaatsvinden, die gericht zijn op basisvoorwaarden zoals bijvoorbeeld algemene hygiënische aspecten binnen een bedrijf. Het aantal inspecties op een bedrijf is afhankelijk van het type bedrijf, de risico's voor voedselveiligheid en de mate waarin het bedrijf de regels naleeft. Over het algemeen geldt: hoe beter de wet wordt nageleefd hoe minder de NVWA zal controleren.
COKZ	Het COKZ controleert of zuivelbedrijven (en levensmiddelenbedrijven) waarop zij toezicht houdt voldoen aan de afgesproken voorschriften. Beoordeling (in het kader van registratie of erkenning van zuivelbedrijven) start met een <u>eerste audit</u> , waarna een meer volledige <u>vervolgaudit</u> plaatsvindt waarbij het bedrijf wordt beoordeeld op een uitgebreid aantal voorschriften (bijvoorbeeld inzake hygiëne). Een vervolgaudit wordt minimaal eenmaal per drie jaar uitgevoerd. In geval van tussentijdse veranderingen of geconstateerde tekortkomingen in voorgaande beoordelingen, dan kan een <u>tussentijdse audit</u> uitgevoerd worden of kan het COKZ besluiten een <u>extra audit</u> of een <u>onaangekondigde toezicht-inspectie</u> uit te voeren. Een audit wordt in principe bij het bedrijf aangekondigd, behalve als er op basis van eerder geconstateerde tekortkomingen aanleiding is om onaangekondigd te inspecteren. Voor het verstrekken van certificaten maakt de COKZ gebruik van <u>regels</u> die zijn opgesteld voor het vervaardigen, voorhanden en in voorraad hebben, alsmede het afleveren en gebruiken van certificaten.
Politie	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Inspectie van VenJ	De inspectie stelt voor elk onderzoek een <u>toetsingskader</u> vast, waarin specifieke aspecten en criteria staan omschreven waarop het functioneren van organisaties wordt beoordeeld. De inspectie schat vooraf in welk type onderzoek in een bepaalde situatie het meeste effect zal sorteren: (1) <u>doorlichting</u> ; (2) <u>thematisch onderzoek</u> ; (3) <u>incidentonderzoek</u> of (4) <u>vervolgonderzoek</u> . Op basis van verzamelde en gevalideerde informatie vormt de inspectie zich een oordeel over het onderzoeksthema en de praktijk bij de onder toezicht gestelde. Het conceptrapport gaat naar de organisatie voor wederhoor en wordt daarna definitief.
Kinderopvang	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Informatie via</i>
Gemeenten	De GGD ziet toe op wettelijke kwaliteitseisen. De GGD onderzoekt documenten van betreffende instellingen, observeert hoe met kinderen wordt omgegaan en spreekt met locatieverantwoordelijken, pedagogisch medewerkers en de oudercommissie. Naar aanleiding van haar <u>onderzoek</u> maakt de GGD een rapport, waarin prestaties op verschillende aspecten wordt beoordeeld. Tot slot adviseert de GGD de gemeente om al dan niet handhavend op te treden met inachtneming van verzwarende en verlichtende omstandigheden.
Inspectie van het Onderwijs	De inspectie beoordeelt of gemeenten hun wettelijke taken naleven en houdt daarmee tweedelijns toezicht. De inspectie beoordeelt gemeenten <u>op basis van jaarverslagen die de gemeente zelf opstelt</u> en op basis van <u>andere informatie van de gemeente zelf</u> . Gemeenten waarbij eerder risico's betreffende de uitvoering van de handhaving zijn geconstateerd, krijgen prioriteit bij de inspectie. De inspectie beoordeelt gemeenten op de volgende aspecten: 1) als de gemeente een inspectierapport krijgt van de GGD waarin wordt geadviseerd om te handhaven, dan dient de gemeente dit binnen een redelijke termijn op te pakken; 2) het dient duidelijk te zijn hoeveel tijd een kinderopvang locatie krijgt om haar prestaties te verbeteren; 3) de gemeente moet gebruik maken van het gemeentelijk handhavingbeleid kinderopvang, een instrument dat er voor zorgt dat dat gelijke 'gevallen' gelijk behandeld worden; 4) tot slot moet de gemeente er voor zorgen dat de informatie in het Landelijke Register Kinderopvang (LRK) juist is.

2.12. Beoordelingsruimte

Welke ruimte biedt de wet de toezichthouder om zelf normen en regels te concretiseren? Bevat de wet gedetailleerd of open geformuleerde normen? En laat de toezichthouder het initiatief aan de sector om nadere invulling te geven aan normen en regels of vult de toezichthouder deze zelf in?

Onderwijs		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
Inspectie van het Onderwijs	De sectorwetten zijn soms specifiek en soms zeer open als het gaat om toezicht op kwaliteitsaspecten. De inspectie kan deze wetten zelf operationaliseren en doet dat voor de toezichtkaders in overleg met het veld. Een toezichtkader behoeft goedkeuring van de minister.	- Wet op het onderwijstoezicht

NVAO	Ook de NVAO maakt gebruik van toetsingskaders die worden opgesteld na overleg met de sector en goedgekeurd moeten worden door de minister. De Inspectie van het Onderwijs houdt tweedelijns toezicht op het accreditatiestelsel in het hoger onderwijs.	
Zorg		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
IGZ	De inspectie houdt toezicht op twee soorten wetten: 1) wetten met expliciet en gedetailleerd geformuleerde regels (bijvoorbeeld rond medische producten). De zorgaanbieders weten exact en gedetailleerd wat de wet van hen verwacht. De inspectie kan deze regels direct gebruiken bij haar toezicht. IGZ spreekt in dit geval van regeltoezicht. 2) Wetten met algemeen en open geformuleerde normen (bijvoorbeeld de Wet BIG, Kwaliteitswet zorginstellingen). De betekenis en concrete invulling van deze algemeen geformuleerde normen staan niet in de wet, maar zijn aan zorgaanbieders overgelaten. IGZ spreekt hier van normtoezicht. De inspectie baseert haar handhaving waar mogelijk op veldnorm, die tot IGZ-handhavingsnorm worden verklaard. Veldnormen zijn geen algemeen verbindende voorschriften; ze hebben de status van een zwaarwegend advies. Waar deze veldnormen ontbreken, onvoldoende duidelijk of onvoldoende meetbaar zijn, of anderszins niet aanvaardbaar zijn en de veldpartijen niet in staat zijn om tot eigen veldnormen te komen kan de inspectie specifieke IGZ-handhavingsnormen formuleren.	<ul style="list-style-type: none"> - IGZ handhavingskader (2008, herzien januari 2013) - Website IJZ - www.risicoindicatoren.nl - Wet op de Jeugdzorg - Website NZa - Geneesmiddelenwet
IJZ	Jeugdzorgaanbieders dienen volgens de wet 'verantwoorde zorg' te bieden. Wat die verantwoorde zorg precies inhoudt, wordt nader ingevuld door het veld zelf. Daartoe heeft het veld – vaak in overleg met de provincies en de inspectie – verschillende kwaliteitskaders met criteria ontwikkeld. Daarnaast heeft de inspectie toetsingskaders (risicomodellen met risico-indicatoren) ontwikkeld op grond waarvan het toezicht kan worden vormgegeven.	
NZa	De drie wetten waarop de NZa toezicht houdt bevatten veelal open normen. De NZa legt in onder meer beleidsregels, richtsnoeren en tariefbeschikkingen vast hoe ze in haar toezicht invulling geeft aan deze normen.	
CBG	De Geneesmiddelenwet bevat geen voorschriften voor de kwaliteit, veiligheid of werkzaamheid van geneesmiddelen, maar schrijft voor dat het CBG een geneesmiddelenbewakingsstelsel toepast.	
Woningcorporaties		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
Minister voor WenR	In het Besluit beheer sociale-huursector staan open normen ten aanzien van de kwaliteit (kwaliteit van woningen, leefbaarheid, et cetera). Deze normen zijn vooralsnog niet uitgewerkt in (beleids)regels, hoewel er wel regels zijn met betrekking tot voorrang van specifieke doelgroepen. Daarnaast zijn nadere regels gesteld ten aanzien van (financiële) aspecten als het gebruik van staatssteun voor de kerntaken, het gebruik van derivaten en de verkoop van woningen. Voor de beloningen van bestuurders en commissarissen zijn normen vastgelegd in een regeling op basis van de Wet normering topinkomens.	<ul style="list-style-type: none"> - Besluit beheer sociale-huursector - Tijdelijke regeling staatssteun voor woningcorporaties - MG 2013-02 Circulaire verkoop corporatiewoningen - Wijziging Regeling vervreemdingen woonegelegenheden
CFV	In het Besluit beheer sociale-huursector en het Besluit Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting staan open normen ten aanzien van de financiën van woningcorporaties. CFV geeft invulling aan deze normen in haar eigen beleidsregels. De beleidsregels worden jaarlijks geactualiseerd. In het Besluit Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting staat aangegeven welke zaken ten minste aan bod moeten komen in de beleidsregels. Het staat CFV vrij om ook andere onderwerpen op te nemen in de beleidsregels. De minister voor WenR kan nadere voorschriften geven.	<ul style="list-style-type: none"> - Besluit Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting
Spoor		

<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
Minister van IenM	De Spoorwegwet en de Wet personenvervoer 2000 bevatten open normen voor de kwaliteit van respectievelijk beheer en vervoer. Deze normen zijn nader uitgewerkt in een zorgplicht en prestatie-indicatoren in de beheer- en vervoerconcessie die beide een looptijd van 10 jaar en 31 december 2014 aflopen. De minister en ProRail en NS maken jaarlijks afspraken in respectievelijk het beheerplan en het vervoerplan.	<ul style="list-style-type: none"> - Spoorwegwet - Wet personenvervoer 2000 - Concessiewet personenvervoer per trein - Beheerconcessie hoofdspoorweg-infrastructuur - Vervoerconcessie hoofdrailnet - ILT Meerjarenplan 2013 – 2017 - Derde kadernota railveiligheid - Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweg-infrastructuur - Spoorwegwet - Richtlijn 2001/14/EG - Netverklaring 2014 - Website ACM - Wet Personenvervoer 2000
ILT	In Europese en nationale spoorregelgeving staan tal van specifieke vereisten ten aanzien van onder meer de infrastructuur, het materieel, de operatie, veiligheidsmanagement en -cultuur en arbeidsomstandigheden. Spoorondernemingen, waaronder ProRail en NS, vertalen deze vereisten in hun eigen veiligheidssysteem naar veiligheidsspecificaties. De inspectie ziet toe op het veiligheidssysteem en de naleving van veiligheidszorg. De inspectie monitort tevens jaarlijks veiligheidsindicatoren, die zijn vastgesteld door de European Rail Agency (ERA) en door de inspectie worden aangevuld met een aantal nationale indicatoren.	
ACM	Het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur bevat een nauwkeurige beschrijving van de eisen en regels (waaronder voor prioritering) die ProRail als beheerder dient te volgen bij het verdelen van de capaciteit. De Spoorwegwet en de Europese Richtlijn 2001/14/EG stellen eisen aan het vaststellen van de gebruiksvergoeding. ProRail publiceert jaarlijks over de hoogte van de gebruiksvergoeding in de netverklaring. ACM ziet hierop toe.	
Regionale overheden	De Wet personenvervoer 2000 stelt dat OV-autoriteiten in de concessies in ieder geval afspraken opnemen over een aantal kwaliteitsaspecten (waaronder de dienstregeling en punctualiteit), maar laat de invulling ervan over aan de OV-autoriteit. Een concessie heeft doorgaans een looptijd van 6-10 jaar.	
Voedselveiligheid		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
NVWA	Veel wet- en regelgeving over voedselveiligheid is Europese wetgeving. Zo gelden er Europese normen en regels voor ongewenste stoffen en worden eisen gesteld aan productiemethoden en verpakkingen. De Europese normen zijn veelal mede het resultaat van het werk van de Codex Alimentarius Commission, een internationaal forum waaraan door 186 landen en één organisatie (Europese Unie) wordt deelgenomen. Dit forum ontwikkelt internationale normen voor voedselproducten. Een groot deel van de voorschriften zijn doelvoorschriften, die in Nederlands deels door de branches zijn omgezet in door het ministerie van VWS goedgekeurde hygiënecodes.	<ul style="list-style-type: none"> - Website Rijksoverheid (voedselveiligheid) - www.codexalimentarius.nl - Website 'antwoord voor bedrijven' (HACCP) - website COKZ - NVWA (2012) Jaarplan 2012
COKZ	COKZ houdt toezicht op de naleving van de hiervoor genoemde normen en regels die van toepassing zijn op de zuivelsector. NVWA past hierop tweedelijns toezicht toe en voert jaarlijks een audit uit bij COKZ. Daarbij richt de NVWA zich in het bijzonder op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de afspraken gemaakt in het jaarplan van COKZ.	
Politie		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>
Inspectie VenJ	In de Politiewet 2012 staan de taken en bevoegdheden van de politie beschreven, maar deze zijn niet vertaald naar kwaliteitsaspecten of normen. De inspectie stelt voor elk onderzoek een toetsingskader op waarin ze aspecten en criteria opneemt waarop ze de politie beoordeelt.	<ul style="list-style-type: none"> - Politiewet 2012 - Website inspectie VenJ
Kinderopvang		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Beoordelingsruimte</i>	<i>Bron</i>

Gemeenten	In de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen staan de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van kinderopvang. Deze eisen zijn door de minister van SZW in 2012 concreet uitgewerkt in beleidsregels. Deze beleidsregels zijn geformuleerd als kwaliteitsnormen en zijn bedoeld als houvast voor het (eerstelijns) toezicht door gemeenten, uitgevoerd door de GGD. De beleidsregels hebben een verplichtend karakter in de zin dat dat indien er door gemeenten van wordt afgeweken, minimaal eenzelfde beschermingsniveau gerealiseerd moet zijn.	- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen - Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen
Inspectie van het Onderwijs	De inspectie houdt tweedelijns toezicht op het toezicht door de gemeenten. Hiervoor zijn geen normen vastgelegd in de wet.	

2.13. Verantwoording over handelingswijze

Hoe geven de toezichthouders inzicht in de wijze waarop zij toezicht houden en leggen ze hierover verantwoording af (aan verantwoordelijk minister en aan andere belanghebbenden)?

Onderwijs	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
Inspectie van het Onderwijs	- Jaarverslag (jaarlijks) - Toezichtbericht aan de minister (3 keer per jaar) - Vertrouwelijk overleg met secretaris-generaal (4 keer per jaar)
NVAO	- Jaarverslag (jaarlijks) - Verslag aan de minister (elke 4 jaar); minister zendt verslag naar het parlement.
Zorg	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
IGZ	- Jaarbeeld (samenvoeging van jaarverslag en jaarbericht)
IJZ	- Jaarbericht (jaarlijks toegezonden aan de provinciebesturen, de minister en de Tweede Kamer)
NZa	- Jaarverslag (jaarlijks toegezonden aan de minister van VWS en aan beide Kamers) - Tussentijdse verantwoording aan de minister over de voortgang van de uitvoering van het werkprogramma (twee keer per jaar) - Regelmatige evaluatie (in 2009 en in 2014)
CBG	- Jaarverslag (jaarlijks toegezonden aan de minister van VWS en aan beide Kamers) - Integriteitsmeldingen middels jaarlijkse rapportages of naar aanleiding van incidenten in het overleg tussen leidinggevend en directie VWS (jaarlijks) - Doelstellingenmonitor (3 keer per jaar) aan de hand waarvan het CBG rapporteert over de gestelde doelstellingen voor het kalenderjaar. - Maatschappelijk overleg met consumenten- en patiëntenorganisaties - Specifieke regels met betrekking tot verantwoording (bijvoorbeeld over financiële verantwoording) zijn omschreven in de 'regeling agentschappen'.
Woningcorporaties	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
CFV	- Jaarverslag (jaarlijks)
Spoor	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
ILT	- Meerjarenplan (jaarlijks toegezonden aan de minister van IenM) - Jaarverslag (jaarlijks toegezonden aan de minister van IenM) - Signaaltoets (jaarlijks); deze brengt de uitvoerbaarheid/haasbaarheidsontwikkelingen van het afgelopen jaar in beeld.
ACM	- Jaarverslag (jaarlijks)
Regionale overheden	- Jaarverslag (jaarlijks); De concessieverleners en de concessiehouders verlenen ten behoeve van het jaarverslag desgevraagd de informatie die de minister nodig acht.
Voedselveiligheid	

<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
NVWA	- Jaarverslag (jaarlijks)
COKZ	- Jaarverslag (jaarlijks) - Verslag van de werkzaamheden van het COKZ aan de IG-NVWA (jaarlijks voor 1 juni)
Politie	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
Inspectie van VenJ	- Jaarbericht (jaarlijks) - Rapporten op de website met informatie over de manier waarop de inspectie vorm geeft aan het toezicht
Kinderopvang	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Verantwoording</i>
Gemeenten	- Jaarverslag (jaarlijks toegezonden aan de gemeenteraad, de minister van SZW en de Inspectie van het Onderwijs)
Inspectie van het Onderwijs	- Jaarverslag (jaarlijks) - Jaarplan (jaarlijks)

2.14. Inzicht in prestaties

Hoe geven toezichthouders inzicht in de prestaties waarop zij toezicht houden?

Onderwijs	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
Inspectie van het Onderwijs	- Jaarverslag (jaarlijks) - Inspectierapporten (soms ook op de website) - Verslag over de staat van het onderwijs (jaarlijks uiterlijk de derde woensdag van mei) - Toezichtkaart; op deze kaart verschijnt het inspectierapport. ³³
NVAO	- Accreditatierapporten van onderwijsinstellingen; deze worden toegezonden aan het instellingsbestuur en gepubliceerd op website.
Zorg	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
IGZ	- Themaonderzoeken; deze worden toegezonden aan de minister en de Tweede Kamer. - Inspectierapporten over individuele zorgaanbieders (op website; dit geldt echter niet in het geval van opsporing of strafrechtelijke maatregelen bij een instelling) - Rapportage op website kiesbeter.nl; delen van rapportages worden verwerkt in een kwaliteitskaart.
IJZ	- Jaarverslagen (jaarlijks) - Inspectierapporten (op website) - Onderzoeksrapporten (bijvoorbeeld naar aanleiding van incidenten)
NZa	- Algemene rapporten over de uitvoering van de AWBZ en de Zorgverzekeringswet (jaarlijks); op basis van de verantwoordingsverslagen van zorgverzekeraars en zorgaanbieders stelt de NZa algemene rapporten op. - Thematische rapporten (naar aanleiding van onderzoeken bij uitvoerende organisaties)
CBG	- Beoordelingsrapporten van nieuwe of gewijzigde geneesmiddelen; in het rapport is te lezen op basis van welke gegevens een registratie is verleend of op basis waarvan later de productinformatie is gewijzigd.
Woningcorporaties	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
Minister voor WenR	- Individuele oordeelsbrief (jaarlijks); deze wordt toegezonden aan corporaties met oordeel over prestaties en staat ook op de website Rijksoverheid. - De minister informeert de Tweede Kamer jaarlijks over de prestaties en financiële positie (op sectorniveau) en wanneer nodig over relevante ontwikkelingen.
CFV	- Sectorrapportages; deze worden toegezonden aan de minister en de Tweede Kamer en staan ook op

³³ De verplichting tot het inzicht geven in prestaties is vastgelegd in de Regeling inspectie onderwijs 2006.

	<p>de website.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedrijfsvergelijking 'Corporatie in Perspectief'; deze wordt gepubliceerd door het Corporatie Benchmark Centrum op grond van cijfers die door het CFV zijn verzameld en staat ook op de website van het CFV.
Spoor	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
ILT	<ul style="list-style-type: none"> - Meerjarenplan (jaarlijks) - Jaarverslag (jaarlijks) - Verslag over de staat van de transportveiligheid (jaarlijks; ook op website) - Rapportages naar aanleiding van thema-inspecties en ongevalonderzoek; deze worden openbaar gemaakt en in het geval van politieke relevantie door de minister aan de Tweede Kamer aangeboden worden. - Publicaties 'Railveiligheidsindicatoren' en 'Jaarverslag van de Nederlandse Autoriteit voor Spoorveiligheid' (jaarlijks); deze worden aan de minister en de European Railway Agency (ERA) aangeboden.
ACM	<ul style="list-style-type: none"> - Informatie aan de minister - Consuwijzer (met signalen over markt- en consumentenproblemen)
Regionale overheden	<ul style="list-style-type: none"> - Programma van eisen met gegevens van een concessiehouder (waarin onder andere ook informatie over de bereikbaarheid, over de algemene eisen die aan het ov worden gesteld en over de afstemming met ander ov worden opgenomen). - Informeren consumentenorganisaties (tenminste eenmaal per jaar).
Voedselveiligheid	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
NVWA	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarverslag (jaarlijks) - Rapporten controlegegevens (op website)
COKZ	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarverslag (jaarlijks)
Politie	
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
Inspectie van VenJ	<ul style="list-style-type: none"> - Inspectierapporten; deze worden na feitencheck in het kader van wederhoor aan onder toezicht gestelden voorgelegd en komen daarna ook op website te staan).
<i>Toezichthouder</i>	<i>Inzicht via</i>
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarverslag kinderopvang; deze wordt toegezonden aan de gemeenteraad en de Inspectie van het Onderwijs. - Inspectierapport door GGD-instelling; deze wordt voorgelegd aan de geïnspecteerde instelling; prestaties van kinderopvanginstellingen worden zowel op websites van GGD-instellingen en van gemeenten (waarstaatjegemeente.nl) gepubliceerd, als ook op de websites van kinderopvangorganisaties.
Inspectie van het onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Landelijk rapport over de uitvoering van de wettelijke taken door gemeenten (op basis van jaarverslagen kinderopvang van de gemeenten) - De status van de gemeente wordt aangepast op de website van de inspectie. - Inspectierapporten (toegezonden aan de staatssecretaris, het parlement en alle gemeenten, alle GGD'en, GGD Nederland, de VNG en de koepelorganisaties uit de sector; ook op website)

2.15. Sturingsrelatie met vakdepartement

Hoe ziet de sturingsrelatie met het vakdepartement eruit? Welke verantwoordelijkheid heeft de minister ten aanzien van de toezichthouder?

Onderwijs		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
Inspectie van het Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder de minister van OCW. - Legt jaarwerkplan en beoordelingskaders ter goedkeuring voor aan de minister. - Rapporteert desgevraagd of uit eigen beweging aan de minister en kan 	<ul style="list-style-type: none"> - Nemen van besluiten. - Opstellen beleidsregels. - Vaststellen budget. - Geven van algemene aanwijzingen over de uitoefening van bevoegdheden door de inspectie.

	<p>voorstellen doen die zij in het belang acht van het onderwijs.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treedt voor de uitoefening van het toezicht op beroepsopleidingen in overleg met andere relevante ministeries. 	<p>De minister geeft geen aanwijzingen met betrekking tot de in de rapportages neergelegde oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benoemen en ontslaan – na overleg met de minister van EZ – van de leden van de Raad van advies van de inspectie, die tot taak heeft de inspectie te adviseren over een zorgvuldige en professionele uitoefening van het toezicht.
NVAO	<ul style="list-style-type: none"> - Valt onder het ministerie van OCW. - Stelt jaarlijks aan het accreditatieorgaan financiële middelen ter beschikking. - Adviseert minister over het intrekken van een besluit tot het verlenen van accreditatie of toets nieuwe opleiding. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verantwoording afleggen aan de Tweede Kamer over de NVAO. - Opstellen beleidsregels. - Bijzondere aanwijzingen geven aan de Raad van Toezicht in het geval van wanbeheer van een bestuurder van een onderwijsinstelling. - Bestuurder benoemen, schorsen en ontslaan. - Vaststellen van het salaris van een bestuurder - Vernietigen van niet goed genomen besluiten.
Zorg		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
IGZ	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder de minister van VWS. - Verstreekt adviezen of inlichtingen aan de minister op verzoek of uit eigen beweging. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijk voor de middelen van de IGZ en de kaders waarbinnen de IGZ opereert. - Vierjaarlijks vaststellen van het meerjarenbeleidsplan van de inspectie en jaarlijks de daarvan afgeleide werkplannen. - Geven van algemene aanwijzingen.
IJZ	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder de minister van VWS. - Voert onderzoek uit op eigen initiatief of op verzoek van de minister van VWS, de minister van VenJ of de gedeputeerde staten van de betrokken provincie. - Brengt verslag uit over haar bevindingen en aanbevelingen aan degene bij wie het onderzoek is uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen begroting. - Geven van algemene aanwijzingen. - De ministers van VWS en VenJ kunnen regels stellen omtrent de organisatie van de inspectie.
NZa	<ul style="list-style-type: none"> - De minister van VWS is politiek verantwoordelijk voor de NZa. - Zendt jaarlijks voor 1 oktober tegelijk met de begroting een werkprogramma toe ter goedkeuring aan de minister. - Wisselt informatie uit met de minister. Afspraken over deze uitwisseling staan in het informatiestatuut VWS-NZa. - Adviseert de minister. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen begroting. - Geven van algemene aanwijzingen met betrekking tot onderwerpen, waarover de NZa (beleids)regels mag vaststellen. - Benoemen, schorsen en ontslaan van bestuurder. - Vaststellen van het salaris van een bestuurder. - Vernietigen niet goed genomen besluiten.
CBG	<ul style="list-style-type: none"> - Valt onder het ministerie van VWS. - Legt jaarlijks de begroting en het jaarplan ter goedkeuring voor aan het ministerie van VWS. 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren van het Agentschap CBG (ACBG), dat onderdeel uitmaakt van het ministerie van VWS. - Benoemen, schorsen en ontslaan van bestuurder. - Vaststellen van het salaris van een bestuurder. - Vernietigen niet goed genomen besluiten.
Woningcorporaties		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
CFV	<ul style="list-style-type: none"> - Valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. - Minister voor Wonen en Rijksdienst. Is politiek verantwoordelijk. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurder benoemen, schorsen en ontslaan. - Goedkeuren bestuursreglement. - Besluiten nemen over bestaansrecht van het CFV.
Spoor		

<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
ILT	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder de minister van IenM. De ILT heeft het mandaat om toezicht te houden, maar het ministerie is zelf toezichthouder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene en bijzondere aanwijzingen geven. - Indien de minister de ILT een aanwijzing geeft ten aanzien van de uitoefening van een bevoegdheid die aan de inspectie is toegekend, doet hij daarvan mededeling aan zowel de Eerst als Tweede Kamer.
ACM	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder de minister van EZ. - Stelt een mandaatregeling op ten aanzien van de bevoegdheden van het personeel. De mandaatregeling behoeft de goedkeuring van de minister. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onthouden van goedkeuring indien de mandaatregeling naar oordeel van de minister en goede taakuitoefening door de ACM kan belemmeren. - Beleidsregels vaststellen voor de uitoefening van bevoegdheden van de ACM. - Benoemen, schorsen en ontslaan van bestuurder. - Vaststellen van het salaris van een bestuurder. - Vernietigen niet goed genomen besluiten (slechts gedeeltelijk).
Regionale overheden	<ul style="list-style-type: none"> - Bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor regionaal openbaar vervoer per trein voor vervoersdiensten die bij besluit van de minister zijn aangewezen (of aangewezen door een algemene maatregel van bestuur). 	
Voedselveiligheid		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
NVWA	<ul style="list-style-type: none"> - Valt onder de verantwoordelijkheid van twee ministeries en rapporteert aan en adviseert de ministers. <ul style="list-style-type: none"> • Valt beheersmatig volledig onder verantwoordelijkheid van de minister van EZ. • Valt inhoudelijk (op het gebied van het toezicht op de volksgezondheid, inclusief voedselveiligheid en productveiligheid) onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van VWS, met uitzondering van de primaire sector en de slachtplaatsen, waarbij de verantwoordelijkheid primair ligt bij de minister van EZ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanwijzen instellingen die bevoegd zijn voorgeschreven keurings- of beoordelingsprocedures uit te voeren. - Vaststellen maximumtarieven en instellingen vragen informatie te verschaffen of een verslag op te stellen.
COKZ	<ul style="list-style-type: none"> - Valt onder de verantwoordelijkheid van ministers van EZ en VWS. - De wijze waarop door het COKZ toezicht wordt gehouden is vastgelegd in specifieke controlereglementen, die door het bestuur van de COKZ vastgesteld en door de minister van EZ goedgekeurd zijn. - Het besluit tot erkenningverlening (of geen erkenning) van zuivel- en levensmiddelenbedrijven wordt – namens de minister van VWS – genomen door het COKZ. 	<ul style="list-style-type: none"> - De minister van VWS heeft een aantal warenwettelijke bevoegdheden per mandaat overgedragen aan de Inspecteur Generaal van de NVWA. - Het besluit ten aanzien van het intrekken van erkenning wordt genomen door de minister van VWS. - Voordrachten van wijzigingen van regels met betrekking tot de kwaliteit van producten wordt door de ministers gedaan. - Benoemen, schorsen en ontslaan van bestuurder. - Vaststellen van het salaris van een bestuurder. - Vernietigen niet goed genomen besluiten.
Politie		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>

Inspectie van VenJ	<ul style="list-style-type: none"> - Ressorteert onder het ministerie van VenJ. - Verstreckt gevraagd en ongevraagd inlichtingen en adviezen aan de minister of staatssecretaris. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen werkzaamheden van de inspectie. - Jaarlijks toezenden van een door de inspectie opgesteld verslag van haar werkzaamheden aan de Eerste en Tweede kamer.
Kinderopvang		
<i>Toezichthouder</i>	<i>Relatie</i>	<i>Verantwoordelijkheid minister</i>
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn verantwoordelijk voor het eerstelijns toezicht en verstrekken op verzoek van de minister van SZW gegevens en inlichtingen. De gemeenten zijn wettelijk verplicht om verslag te doen over de uitvoering van het toezicht op de kinderopvang. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van nadere regels opstellen over de informatievoorziening vanuit de gemeenten. - Het vakdepartement heeft verschillende sturingsmechanismen: <ul style="list-style-type: none"> • Het invoeren van nieuwe regelgeving • Het financieren van het eerste- en tweedelijns toezicht en de organen die de gemeenten, respectievelijk de GGD'en ondersteunen en adviseren. Voor gemeenten is dat het Expertisecentrum VNG en voor GGD'en de PGVN (voorheen GGD NL).
Inspectie van het Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseert en rapporteert aan de minister van SZW. 	<ul style="list-style-type: none"> - Scheppen van kaders en randvoorwaarden voor het toezicht en de handhaving.

2.16. Majeure veranderingen

Welke majeure veranderingen zijn er de laatste vijf jaar doorgevoerd in het toezichtstelsel? Welke majeure veranderingen worden momenteel concreet uitgewerkt of zullen in de nabije toekomst worden uitgewerkt?

Onderwijs		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - In 2011 is de wet Fusietoets in het onderwijs van kracht geworden, waarop wordt toegezien door de Commissie Fusietoets Onderwijs. De commissie adviseert het ministerie van OCW over fusies van schoolbesturen in het PO-onderwijs, het VO-onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en in het (middelbaar) beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, en gaat na of instellingen die willen fuseren een zorgvuldig besluitvormingsproces hebben doorlopen en of keuzevrijheid voor leerlingen, hun ouders en studenten is gewaarborgd. Begin 2014 is er discussie over de versoepeling van de fusietoets voor instellingen die te maken hebben met teruglopende leerlingenaantallen. - In het PO- en VO-onderwijs is recentelijk de Wet goed onderwijs, goed bestuur van kracht geworden, waarin staat dat besturen in hun verantwoording dienen aan te geven volgens welke bestuurscode zij handelen en hoe daaraan invulling wordt gegeven. Naar aanleiding van die wet is de naleving van enkele fundamentele principes uit codes vastgelegd in de Wet VO en Wet PO en wordt de naleving gecontroleerd door de Inspectie van het Onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> - De Inspectie van het Onderwijs en de NVAO willen de kwaliteit verder verbeteren door meer differentiatie in werkwijze en oordelen aan te brengen (door naast voldoende, zwak en zeer zwak ook de categorieën goed en excellent te hanteren) en door openbaarmaking van een kwaliteitsprofiel en -oordeel. - Een ontwikkeling in het toezichtstelsel is de versterking van voorzieningen voor zelfregulering, bijvoorbeeld de invoering van governancecodes door brancheorganisaties, dat moet leiden tot een afname van het verticale toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. - Naar aanleiding van het onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar alternatieve afstudeertrajecten wordt een wetswijziging voorbereid om het toezicht op en de accreditatie van het hoger onderwijs aan te passen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inspectie van het onderwijs (2014), jaarwerkplan 2014 - Website CFTO - Website Inspectie van het Onderwijs

Zorg		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Het toezichtperspectief van de IGZ is veranderd. In het verleden richtte de IGZ zich voornamelijk op gezondheidszorginstellingen. De interactie tussen de IGZ en burger beperkte zich tot overleg met organisaties die patiëntengroepen vertegenwoordigden. Tegenwoordig betreft de inspectie burgers bij het toezichtproces om zich een oordeel te vormen over de kwaliteit van de zorg. Het IGZ loket is per begin 2012 omgevormd tot een Meldpunt IGZ met een aanpak die beter op het betrekken en informeren van de burger is gericht. - De afgelopen jaren hebben incidenten in de zorg geleid tot een aantal veranderingen bij de IGZ. In haar meerjarenbeleidplan 2012-2015 beschrijft de IGZ dat zij zich ontwikkelt tot een toezichthouder die transparantie initieert, handhavingsresultaten actief openbaar maakt, internationale samenwerking bevordert, handhavingsmethoden innoveert en samenwerking zoekt met andere inspecties. Daarnaast streeft de IGZ naar proactieve handhaving, bijvoorbeeld door direct maatregelen te nemen als grote risico's voor de patiëntveiligheid worden aangetroffen en door onaangekondigde inspectiebezoeken af te leggen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Decentralisatie van verantwoordelijkheden van het Rijk naar gemeenten leidt ertoe dat gemeenten vanaf 2015 integraal verantwoordelijk worden voor de kwaliteit van de uitvoering van de bij de Wet maatschappelijke ondersteuning opgedragen taken, de handhaving daarvan en het toezicht daarop. De IGZ kan door gemeenten worden betrokken voor de advisering over de inrichting van het gemeentelijk toezicht. - De bevoegdheden van de IJZ worden uitgebreid. De handhavende taken van de inspectie worden verruimd en gelijkgetrokken met die van de IGZ. Daarnaast gaat de IJZ vanaf 2015 toezicht houden op het Keurmerkinstituut, de organisatie die is aangewezen voor de certificering van instellingen die jeugdbescherming en/of -reclassering uitvoeren. Ten slotte gaat de IJZ vanaf 2015 meldingen van klachtencommissies over ernstige situaties bij instellingen beoordelen. 	<ul style="list-style-type: none"> - WRR (2012). Overheidstoezicht door de inspectie voor de gezondheidszorg - Ministerie van VWS (2012). Toezichtvisie Inspectie voor de Gezondheidszorg - Memorie van toelichting WMO 2015 - IJZ (2013) Jaarwerkprogramma 2014
Woningcorporaties		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - De vierjaarlijks verplichte visitaties voor Aedes-leden wordt geformaliseerd en uitgebreid. Visitatie wordt voor alle corporaties een wettelijke verplichting. In 2013 heeft de Tweede Kamer bij de behandeling van de herziening van de Woningwet (de Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting) een amendement van die strekking aangenomen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het toezicht op woningcorporaties is in beweging. Het extern toezicht (financieel en volkshuisvestelijk) zal naar verwachting volledig overgaan naar de Rijksoverheid (het volkshuisvestelijk toezicht is al taak van de minister; uit oogpunt van scheiding beleid en toezicht, zoals ook bepleit door de commissie Hoekstra, is het volkshuisvestelijk toezicht per 1 januari 2014 ondergebracht bij de ILT). De minister voor WenR is voornemens het CFV op te heffen en het financieel toezicht onder te brengen bij een - van de beleidskolom woningcorporaties afgescheiden - dienstonderdeel van de rijksoverheid. - In het regeerakkoord van 2012 is opgenomen dat woningcorporaties onder de directe aansturing van gemeenten komen te staan. De commissie die adviseert over de uitwerking van deze passage pleit voor prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties. Doordat de gemeente inhoudelijke sturing gaat geven aan woningcorporaties, kan er volgens de commissie geen toezichtrelatie van de 	<ul style="list-style-type: none"> - Tweede Kamer 2007-2008, 25268, nr. 54, mededeling minister voor Wonen, Wijken en Integratie - VNG (2013). Gemeenten en corporaties: de vrijblijvendheid voorbij. - Novelle op de Herzieningswet

	gemeente op de corporatie zijn. De minister moet actiever toezicht houden op de manier waarop woningcorporaties uitvoering geven aan de afstemming met gemeenten. De voorgenomen uitwerking van het regeerakkoord staat beschreven in de novelle op de Herzieningswet.	
Spoor		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - De ILT bestaat sinds 1 januari 2012 en is een samenvoeging van de VROM-inspectie (VI) en de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW). Voor de toekomst is de ILT een proces gestart om processen te uniformeren en standaardiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> - In het Kader van de Lange Termijn Spoor Agenda zet het ministerie van IenM in op het creëren van een aantal regionale overlegtafels en een landelijke overlegtafel om de samenwerking in de spoorsector en in de OV-keten te versterken. - Er is een wetsvoorstel in voorbereiding dat het mogelijk maakt zulke concessieoverstijgende aspecten bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te regelen (als zelfregulering via het NOVB niet voldoende tot stand komt). Voor wat betreft regels over het systeem van vervoersbewijzen- en betaalwijzen in het belang van reizigers (bv. toegankelijkheid, interoperabiliteit) zal ILT daarop toezien. Voor wat betreft regels in het belang van een goed functionerende markt van betaaldiensten in het openbaar vervoer zal de ACM daar op toezien. 	<ul style="list-style-type: none"> - ILT (2012). Jaarverslag - Directeurenoverleg NOVB (2013). Aanbiedingsbrief. - Ministerie IenM (2013). Lange Termijn Spooragenda. Visie, ambities en doelen.
Voedselveiligheid		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf 1 januari 2012 is de fusie tussen de Algemene Inspectiedienst (AID), de Plantziektenkundige Dienst (PD) en de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) formeel afgerond. De genoemde diensten zijn opgegaan in de NVWA. - Met het oog op vermindering van administratieve lasten, toezicht op basis van vertrouwen (Kaderstellende Visie op Toezicht), de krimptaakstelling en een effectievere inspectie heeft er bij de NVWA een verschuiving plaatsgevonden van eerstelijns naar systeemgericht toezicht. Deze verschuiving gaat uit van vertrouwen in bedrijven en zelfregulering van bedrijfstakken. - Product- en bedrijfschappen, samenwerkingsverbanden van ondernemers en werknemers, hadden tot voor kort de taak om in medebewind en in opdracht van de overheid regelgeving op het gebied van voedselveiligheid op te stellen of uit te voeren. Het medebewind is per 1 januari 2014 overgedragen aan het ministerie van EZ, die verantwoordelijk wordt voor publieke taken op het gebied van voedselveiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - In de kamerbrief over het plan van aanpak om het toezicht van de NVWA te verbeteren wordt genoemd dat er een 'fundamentele herbezinning op de inrichting van het systeem van keuring en toezicht' en een 'uitbreiding van de toezicht- en handavingscapaciteit' moet plaatsvinden. 	<ul style="list-style-type: none"> - WRR (2013). De staat van toezicht. Sector- en themastudies. - Rijksoverheid (2013). Plan van aanpak NVWA - Ministerie van EZ (2013). Kamerbrief over toekomst Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
Politie		

<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<ul style="list-style-type: none"> - De Inspectie VenJ is voortgekomen uit een samenvoeging van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie voor de Sanctietoepassing. De samenvoeging is op per 1 januari 2012 van kracht geworden. De invulling van het toezicht door de inspectie is nog in ontwikkeling. 		<ul style="list-style-type: none"> - Website IVenJ
Kinderopvang		
<i>Recente veranderingen</i>	<i>Lopende/toekomstige veranderingen</i>	<i>Bron</i>
<p>Naar aanleiding van de incidenten met kindermisbruik is in 2013 een aantal regels ingevoerd, dat tot een vermindering van het aantal incidenten moet leiden. Voorbeelden daarvan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De screeningsautoriteit van het ministerie van VenJ controleert elke dag of medewerkers in de kinderopvang nieuwe strafbare feiten hebben gepleegd. - Om te voorkomen dat er mensen in kindercentra werken die na hun aanstelling strafbare feiten hebben gepleegd, moeten medewerkers in de kinderopvang sinds 1 juli 2013 een nieuwe Verklaring Omtrent het Gedag (VOG) aanvragen. - Er is tevens een wettelijke meldplicht ingesteld voor werknemers in de kinderopvang. Zij moeten aanwijzingen van mishandeling en misbruik melden bij hun werkgever. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het kabinet wil dat vanaf 1 januari 2016 dezelfde kwaliteitseisen gelden voor kinderopvang en peuterspeelzalen. Als Tweede en Eerste Kamer daarmee instemmen is er op dat punt geen verschil meer tussen kinderopvang en peuterspeelzalen. - Het ministerie heeft in het kader van 'het nieuwe toezicht' wet- en regelgeving als doelvoorschriften geformuleerd. Dat vraagt om andere kwaliteiten van de inspecteurs om m.n. de kwaliteitseisen en de pedagogische kwaliteit te beoordelen en een eindoordeel te geven over een concrete situatie in een kinderopvanginstelling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ridder, J. de. (2012). Rapport Toezicht op de kinderopvang - Website VNG - Kabinetsvisie: Een betere basis voor peuters, 1 december 2013 - Ministerie van SZW (2013). Kamerbrief Kwaliteit, toezicht, handhaving kinderopvang.

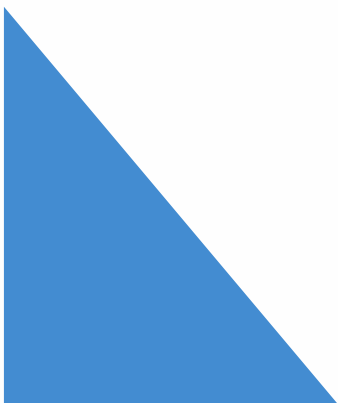
2.17. Blinde vlekken in het toezicht

Wat is mogelijk buiten beeld van het extern toezicht (blinde vlekken)?

Onderwijs		Bron
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Integrale toezicht	De Onderwijsraad stelt dat er een discrepantie is tussen enerzijds de integrale verantwoordelijkheid die onderwijsbesturen dragen voor alle aspecten van het onderwijs en anderzijds het toezicht dat zich op deelaspecten richt en vaak gescheiden optreedt.	Onderwijsraad (2013), Publieke belangen dienen.
Governance	De Algemene Rekenkamer gaf in 2008 aan dat er door de beleidsmakers veel van zelfregulering op het gebied van governance verwacht wordt (dit geldt ook voor de sector zorg en de woningcorporaties). Volgens de Rekenkamer wordt echter in geen van de sectoren systematisch getoetst op de naleving van de codes	Algemene Rekenkamer (2008), Goed bestuur in uitvoering.
Zorg		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Governance	De Algemene Rekenkamer gaf in 2008 aan dat er door de beleidsmakers veel van zelfregulering op het gebied van governance verwacht wordt (dit geldt ook voor de sectoren onderwijs en woningcorporaties). Volgens de Rekenkamer wordt echter in geen van de sectoren systematisch getoetst op de naleving van de codes	Algemene Rekenkamer (2008), Goed bestuur in uitvoering.
Woningcorporaties		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>

Governance	De Algemene Rekenkamer gaf in 2008 aan dat er door de beleidsmakers veel van zelfregulering op het gebied van governance verwacht wordt (dit geldt ook voor de sectoren zorg en onderwijs). Volgens de Rekenkamer wordt echter in geen van de sectoren systematisch getoetst op de naleving van de codes.	Algemene Rekenkamer (2008), Goed bestuur in uitvoering.
Spoor		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Toezicht beheerplannen, efficiency en spoorwegveiligheid	De commissie Kijken heeft aanbevelingen gedaan over verbeteringen in het toezicht op de uitvoering van de beheerplannen en de efficiency van ProRail, waarbij ook aandacht moet zijn voor de doelmatigheid op lange termijn. Een andere aanbeveling is dat er op korte termijn aandacht nodig is voor de spoorwegveiligheid. Hiervoor moet een toezichtvisie worden ontwikkeld en moet de zorgplicht voor veiligheid worden geoperationaliseerd.	Commissie Kijken (2012). Onderhoud en innovatie spoor.
Voedselveiligheid		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Risico's uitvoering toezicht	Volgens de minister van EZ en VWS is er een risico dat de NVWA haar verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving niet kan waarmaken. Dit is het gevolg van de wijze waarop het keuringssysteem is ingericht en de ontoereikende capaciteit van bijvoorbeeld inspecteurs door bezuinigingen.	Ministerie van EZ en VWS (2013). Plan van aanpak NVWA.
Politie		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Geen informatie over gevonden.		
Kinderopvang		
<i>Aspecten mogelijk buiten beeld</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Bron</i>
Kwaliteitstoezicht	De minister van SZW constateert dat de huidige inrichting van het toezicht in relatie tot de kwaliteitseisen sterk leunt op nalevingstoezicht en te veel een 'afvinkkarakter' heeft. De ingezette ontwikkeling van het risicogestuurd toezicht met meer nadruk op de pedagogische praktijk en minder op controles van schriftelijke documentatie ziet de minister als een stap in de goede richting. De minister is voorstander om deze ontwikkeling te versterken en zet in op een combinatie van minder nalevingstoezicht en meer kwaliteitstoezicht.	Ministerie van SZW (2013). Kamerbrief Kwaliteit, toezicht, handhaving kinderopvang.

3. BEVINDINGEN

3.1. Bevindingen

Op basis van bestaande documenten zijn toezichtstelsels in zeven sectoren (onderwijs, zorg, woningcorporaties, spoor, voedselveiligheid, politie en kinderopvang) op 17 variabelen beschreven. Vergelijking van de sectoren leidt tot een aantal bevindingen.

1. **In meerdere sectoren is naast toezicht op de primaire kwaliteit van dienstverlening ook toezicht ingesteld op beschikbaarheid, betaalbaarheid en veiligheid.** In de sectoren zorg, woningcorporaties, spoor en kinderopvang is naast toezicht op kwaliteit ook toezicht ingesteld op de publieke belangen beschikbaarheid en betaalbaarheid. Dit geldt niet voor de sectoren onderwijs en politie, waarin het toezicht zich richt op kwaliteit van respectievelijk het onderwijs en de taakuitvoering door de politie. Ten aanzien van betaalbaarheid is een mogelijke verklaring dat consumenten in de sectoren onderwijs en politie niet (of beperkt) direct zelf betalen voor de geleverde diensten, terwijl dit in de andere sectoren (ten dele) wel het geval is. In de sectoren spoor en voedsel is specifiek toezicht ingesteld voor het publieke belang veiligheid.
2. **In meerdere sectoren wordt er ook toezicht gehouden op mechanismen voor borging van publieke belangen. Met name het toezicht op governance heeft in de afgelopen jaren aan belang gewonnen.** In een aantal sectoren richt het toezicht zich niet alleen op publieke belangen, maar ook op borgingsmechanismen. Dit is met name het geval in de sector zorg, waarin het toezicht zich ook richt op transparantie, privacy en governance.

In vier van de zeven sectoren zijn expliciet voorzieningen ingesteld voor governance: naast de sector zorg ook in de sectoren onderwijs, woningcorporaties en kinderopvang. Onderscheid kan worden gemaakt tussen aan de ene kant governancecodes, die ingaan op verantwoording en verantwoordelijkheden (van onder meer besturen en toezichhoudende organen), en gedragscodes, die primair gericht zijn op het concreet handelen van medewerkers en in sommige gevallen ook gaan over meer dan alleen het bestuurlijk handelen.

Sector	Type code	Introductie door	Verantwoordelijk voor naleving	Sancties	Toezicht op naleving	Wettelijke grondslag
Onderwijs	Governancecode	Branches	Raad van Toezicht van onderwijsinstellingen	Bij HBO en MBO sprake van verlies lidmaatschap	Branches	Regels opgenomen in VO- en PO-wet n.a.v. Wet Goed onderwijs goed bestuur. De inspectie houdt toezicht op deze wetten.
Zorg	Zorgbrede governancecode	Branches	Raad van Toezicht en Raad van Bestuur van zorginstellingen	Ondertekening code is voorwaarde voor lidmaatschap. Verlies lidmaatschap is mogelijk.	Governancecom missie gezondheidszorg	Geen
	UMC-governancecode (afgeleid van zorgbrede governancecode)	Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU)	Raad van Toezicht en Raad van Bestuur van UMC's	Ondertekening code is voorwaarde voor het lidmaatschap	Geen	Geen
	Gedragscode bestuurders (inclusief beloningscode)	Nederlandse Vereniging van Bestuurders in de Zorg (NVZD)	Bestuurders zelf	Geen	Raad van Toezicht van zorginstellingen	Geen

	Beloningscode Bestuurders in de Zorg	NVZD en Nederlandse Vereniging Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ)	Raad van Toezicht zorginstellingen	Waarschuwen, schorsen of intrekken lidmaatschap	Toetsingscommissie, branches en Governancecommissie gezondheidszorg	Geen
	Gedragsscode verzekeraars (afgeleid van zorgbrede governancecode)	Verbond van Verzekeraars	De directies van verzekeraars	Ondertekening code is voorwaarde voor het lidmaatschap	Stichting Toetsing Verzekeraars	Geen
Woningcorporaties	Governancecode	Branches en VTW	Het bestuur en Raad van commissarissen van de woningcorporaties zelf.	Geen	Geen	Geen
Kinderopvang	Governancecode	NVTK en BDK	De directie en raad van toezicht van de instellingen zijn zelf verantwoordelijk.	Geen	Geen	Geen

3. **In sommige sectoren is het toezicht (op onderdelen) beperkt tot tweedelijns toezicht³⁴.** In de volgende sectoren is de uitvoering van (een deel van) het toezicht formeel belegd bij een ander orgaan en beperkt de inspectie zich tot tweedelijns toezicht:
- Onderwijs: Inspectie van het Onderwijs ziet toe op het accreditatiestelsel dat door de NVAO wordt beheerd.
 - Voedselveiligheid: de NVWA ziet toe op het COKZ.
 - Kinderopvang: Inspectie van het Onderwijs ziet toe op het toezicht door gemeenten.
4. **In sommige sectoren wordt de sector zelf betrokken bij het toezicht en worden principes van systeemtoezicht³⁵ en horizontaal toezicht³⁶ toegepast.** In de sectoren voedselveiligheid en zorg wordt de sector expliciet betrokken bij het invullen van het toezicht. De NVWA past systeemtoezicht toe door private voedselveiligheidssystemen (zelfcontrolesystemen) te beoordelen op hun werking en betrouwbaarheid. Als een systeem voldoende waarborgen in zich heeft, vermindert (op onderdelen) het toezicht door de NVWA. Ook de IGZ betreft de sector bij haar toezicht: zorgaanbieders en zorgverleners stellen zelf veldnormen op, die in veel gevallen door de IGZ worden overgenomen. Bij andere sectoren wordt het veld minder actief betrokken en geeft de toezichthouder zelf invulling aan de regels en normen (bijvoorbeeld in de sectoren woningcorporaties en politie).
5. **In de bestudeerde sectoren wordt overwegend gebruik gemaakt van open normen, die door toezichthouders nader worden ingevuld.** Tussen de bestudeerde sectoren bestaan verschillen voor wat betreft de beoordelingsruimte van de toezichthouder. Over het algemeen wordt in de sectoren gebruik gemaakt van open normen (normen die verdere invulling behoeven). Uitzonderingen zijn bepaalde zorggebieden (bijvoorbeeld medische producten) en voedselveiligheid.

³⁴ Tweedelijns toezicht is het toezicht op de wijze waarop een andere aangewezen instantie toezicht houdt (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

³⁵ Systeemtoezicht of systeemgericht toezicht is het toezicht door de overheid dat gebruikmaakt van zelfregulerende systemen binnen organisaties of branches (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

³⁶ Horizontaal toezicht is het toezicht gebaseerd op vertrouwen tussen de toezichthouder en de geïnspecteerde (bron: Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013).

- Onderwijs: Toezichthouders geven zelf invulling aan kwaliteitsaspecten uit de wet, die ze ter goedkeuring voorleggen aan de minister.
- Zorg: In de wet staan veelal open normen die door toezichthouders zelf – al dan niet in samenwerking met het veld – nader worden ingevuld. Voor een beperkt aantal deelgebieden (bijvoorbeeld medische producten) zijn in de wet gedetailleerde voorschriften vastgelegd.
- Politie: In de wet zijn geen kwaliteitsaspecten of -eisen opgenomen voor de taakuitvoering door de politie. De Inspectie VenJ stelt voorafgaand aan elk onderzoek een beoordelingskader op.
- Kinderopvang: In de wet staan kwaliteitseisen en die zijn door de minister van SZW uitgewerkt in beleidsregels. Deze beleidsregels zijn echter niet bindend maar bedoeld als leidraad voor gemeenten.

6. **Het aantal en het type bevoegdheden en instrumenten dat toezichthouders tot hun beschikking hebben, loopt uiteen.** Het merendeel van de toezichthouders beschikt over nalevingsbevoegdheden op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Het aantal bevoegdheden loopt uiteen van twee tot zes. De meest voorkomende bevoegdheden zijn: ‘betreden van plaatsen’, ‘vorderen van inlichtingen’, ‘identiteitsbewijs vorderen’ en ‘inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden’. De nalevingsbevoegdheden ‘onderzoeken zaken’ en ‘onderzoeken vervoermiddelen’ komen minder vaak voor. Een aantal toezichthouders met een ZBO-status heeft (nog) geen nalevingsbevoegdheden: CBG, CFV en COKZ.

Veelvoorkomende sanctionerende bevoegdheden zijn het opleggen van een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom. Iets meer dan de helft van de 17 bestudeerde toezichthouders beschikt over één of beide van deze bevoegdheden.

7. **De betrokkenheid van de minister bij het toezicht is veelal groot.** In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de afstand van de minister tot de toezichthouders in veel gevallen klein is en/of dat de minister veel bevoegdheden in het toezicht heeft (bijvoorbeeld aanwijzingen geven). Alleen in de (sub)sectoren kinderopvang, regionaal en lokaal spoorvervoer en maatschappelijke ondersteuning (zorg), waarin het toezicht decentraal is belegd, speelt de minister een relatief kleine rol.

In alle sectoren zijn één of meerdere toezichthouders actief die ressorteren onder een ministerie (bijvoorbeeld de Inspectie van het Onderwijs). In die gevallen is sprake van een beheersrelatie (*planning and control* cyclus) en informeert de toezichthouder het ministerie over zijn activiteiten (bijvoorbeeld met behulp van een werkprogramma en een jaarverslag). Ook heeft een groot aantal van deze toezichthouders de taak om gevraagd en/of ongevraagd de minister te adviseren. De minister heeft op zijn beurt in veel gevallen de bevoegdheid tot het geven van algemene en/of bijzondere aanwijzingen. Verder geldt voor de toezichthouders met een ZBO-status (NVAO, NZa, ACM, CBG, CFV, ACM en COKZ) dat de minister de bevoegdheid heeft om bestuurders te benoemen, schorsen en ontslaan, en het salaris van de bestuurders vast te stellen. De minister kan ook besluiten (gedeeltelijk) vernietigen.

8. **De minister is in twee sectoren zelf extern toezichthouder.** In de sectoren woningcorporaties en spoor vervult de minister zelf de rol van extern toezichthouder (voor een deel van het

toezicht). In de andere bestudeerde sectoren is het toezicht volledig belegd bij, in meer of mindere mate, zelfstandige toezichthouders.

9. **In sectoren met meerdere aanbieders komt zelfregulering voor.** In aanvulling op het toezicht door externe toezichthouders komen meerdere initiatieven tot zelfregulering voor in de zeven sectoren. De meeste daarvan hebben betrekking op governance en beroeps- en gedragscodes (zie ook bevinding 2); enkele initiatieven hebben betrekking op de kwaliteit van de dienstverlening (bijvoorbeeld kwaliteitsvisitaties in de zorg). Zelfregulering vindt meestal plaats wanneer er meerdere aanbieders zijn (scholen, zorginstellingen, woningcorporaties, voedselproducenten, kinderopvang) en minder in situaties van publieke monopolies (spoor, politie).
10. **In bijna alle sectoren bestaan ook nog andere disciplinerende voorzieningen, waarvan de meeste betrekking hebben op het inzichtelijk maken van kwaliteit voor 'consumenten'.** In bijna alle sectoren zijn naast het toezicht ook nog andere voorzieningen aangetroffen waarvan een disciplinerende werking uitgaat. Het inzichtelijk maken van kwaliteit en prestaties van de sector is hiervan een veelvoorkomend voorbeeld (onderwijs, zorg, spoor, politie, kinderopvang). Meestal betreft het initiatieven van de sector zelf (onderwijs, zorg, spoor, kinderopvang); in een enkel geval gaat het om overheidsinitiatieven (zorg³⁷, politie³⁸). In drie sectoren zijn dergelijke initiatieven niet gevonden: voedselveiligheid en woningcorporaties.

3.2. Suggesties voor vervolgonderzoek

In deze studie is een feitelijke beschrijving gegeven van de inrichting van het toezicht op kwaliteit in zeven sectoren. Op basis van documentonderzoek zijn 17 variabelen beschreven en zijn overeenkomsten en verschillen op deze variabelen geïdentificeerd. Hiermee is een goed beeld van het toezicht op kwaliteit verkregen, maar – zoals vooraf ook ingeschat – nog geen volledig beeld.

Hierna geven we een aantal suggesties voor vervolgonderzoek, die kunnen bijdragen aan een vollediger beeld van de inrichting van het toezicht en de taakinvulling door toezichthouders, en resulteren in een goed overzicht van mogelijke blinde vlekken in het toezicht en in handvatten om het onderling leren tussen de sectoren te bevorderen.

1. **Blinde vlekken in het toezicht.** We constateren in dit onderzoek dat er tussen de sectoren verschillen en overeenkomsten bestaan, zowel voor wat betreft de publieke belangen als de borgingsmechanismen waarop extern toezicht is ingesteld (zie bevindingen 1 en 2). Uit het documentonderzoek blijkt niet wat verklaringen zijn voor deze verschillen en overeenkomsten. Overweeg om hier vervolgonderzoek naar te doen.

Als uit het voorgaande volgt dat er verschillen zijn die niet goed te verklaren zijn en er derhalve mogelijk blinde vlekken in het toezicht zijn – dat wil zeggen: aspecten waarop geen of beperkt toezicht plaatsvindt, terwijl je dat wel zou kunnen verwachten, bijvoorbeeld omdat op vergelijkbare aspecten in andere sectoren wel toezicht is ingesteld – overweeg dan om hier vervolgonderzoek naar te doen. Relevante vragen zijn: Is er reden om toezicht in te stellen?

³⁷ De transparantiekalender van CVZ, die erop is gericht om gegevens over kwaliteit op uniforme wijze te verzamelen en te ontsluiten.

³⁸ Bijvoorbeeld: criminaliteitscijfers op www.hoeveiligismijnwijk.nl van de politie Haaglanden.

Hoe zou dat effectief en efficiënt georganiseerd kunnen worden? Maar ook: Is in de sector waarin wel toezicht plaatsvindt op het betreffende aspect, wellicht sprake van onnodig toezicht?

- 2. Ervaringen met tweedelijns, systeem- en horizontaal toezicht.** In meerdere sectoren wordt tweedelijns toezicht (onderwijs, voedselveiligheid, kinderopvang) en/of worden principes van systeemtoezicht en horizontaal toezicht toegepast (zorg en voedselveiligheid). Het documentonderzoek biedt geen inzicht in de ervaringen met deze vormen van toezicht. Overweeg om nader onderzoek te doen naar de verschuiving van eerste naar tweedelijns toezicht en naar systeemtoezicht en horizontaal toezicht. Relevante vragen hierbij zijn onder meer: Wat zijn de ervaringen met de verschuiving van eerstelijns naar tweedelijns toezicht en met systeemtoezicht horizontaal toezicht in deze sectoren? Welke lessen kunnen hieruit worden getrokken?

- 3. Beleids- en beoordelingsvrijheid.** De taken van de toezichthouders zijn in dit document feitelijk beschreven. Tevens is beschreven hoe de toezichthouders invulling geven aan oordeelsvorming en wordt een eerste, maar nog geen volledig beeld gegeven van de beleids- en beoordelingsvrijheid van toezichthouders. Overweeg om vervolgonderzoek te doen naar de beleids- en beoordelingsvrijheid in de praktijk. Relevante vragen hierbij zijn onder meer: Ziet de toezichthouder alleen toe op specifieke wettelijke plichten of ook op de geest van de regels? Toetst een toezichthouder alleen op het voldoen aan 'minimumkwaliteit' of ook op het verbeteren van de kwaliteit? Hoeveel ruimte krijgt de toezichthouder van de wetgever en/of de minister bij het invullen van normen, het afgeven van beoordelingen en het ondernemen van acties en maatregelen?

Overweeg om hierbij aandacht te geven aan ongevraagde advisering van de minister. Niet alle toezichthouders hebben ongevraagde advisering als expliciete taak op grond van de wet. Ongevraagd impliceert een proactieve houding, terwijl gevraagd een reactieve houding impliceert. Een relevante vraag is onder meer: Worden ongevraagde adviezen alleen gegeven in sectoren waarbij die taak in de wet is vastgelegd of gebeurt dit ook in sectoren waarin dat niet expliciet is vastgelegd?

- 4. Bevoegdheden en instrumenten.** We constateren in dit onderzoek dat de bevoegdheden en instrumenten die toezichthouders tot hun beschikking hebben uiteenlopen (zie bevinding 6). Uit het documentonderzoek blijkt niet wat hier verklaringen voor zijn. Overweeg om hier vervolgonderzoek naar te doen. Voor wat betreft de toepassing van de bevoegdheden en instrumenten is het verder interessant om te bestuderen hoe afstemming plaatsvindt tussen toezichthouders die opereren in dezelfde sector over de inzet van bevoegdheden en instrumenten, en welke lessen hieruit kunnen worden getrokken.

- 5. Betrokkenheid ministers bij het toezicht.** In dit feitenonderzoek is de relatie tussen de minister en de toezichthouder bestudeerd. Hieruit volgt dat de betrokkenheid van de minister bij het toezicht verschilt per sector (zie bevinding 7). Het is nog onduidelijk wat verklaringen zijn voor de gevonden verschillen en welke lessen hieruit kunnen worden getrokken. Overweeg om hier vervolgonderzoek naar te doen.

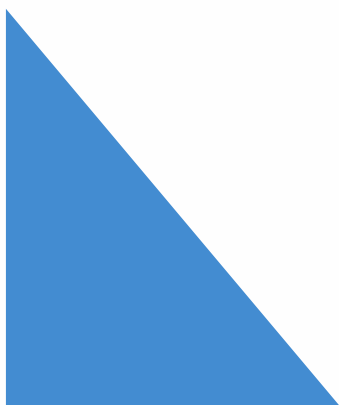
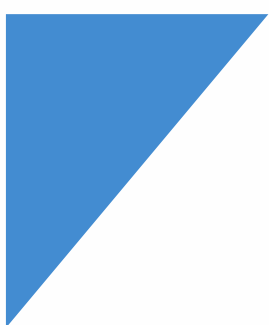
Het komt ook voor dat de verantwoordelijkheid voor het toezicht verdeeld is over meerdere ministers (voedselveiligheid, zorg) en dat (een deel van) het toezicht decentraal is belegd (kinderopvang, spoor, zorg). Het is derhalve in het bijzonder relevant om te bestuderen op welke wijze afstemming is georganiseerd als: 1) meerdere ministeries betrokken zijn bij het toezicht; 2) sprake is van decentrale uitvoering van het toezicht.

6. Effect van zelfreguleringsinitiatieven en andere disciplinerende voorzieningen op het toezicht.

In alle sectoren zijn naast het formele toezicht ook zelfreguleringsinitiatieven en andere voorzieningen aangetroffen waarvan een disciplinerende werking uitgaat. Hoe deze initiatieven zich verhouden tot het formele toezicht blijkt niet uit het documentonderzoek. Overweeg om nader onderzoek te doen in één of meerdere van de bestudeerde sectoren naar zelfreguleringsinitiatieven en andere voorzieningen waarvan een disciplinerende werking uitgaat. Relevante vragen daarbij zijn onder meer: Welke bijdrage leveren deze initiatieven aan het borgen van publieke belangen?³⁹ Wat is de invloed van deze initiatieven op het formele toezicht? Hoe kunnen deze initiatieven worden benut in het formele toezicht? Welke efficiencyvoordelen brengt dit met zich mee?

³⁹ De Algemene Rekenkamer concludeerde in 2008 dat er door de beleidsmakers veel van zelfregulering op het gebied van governance werd verwacht (dit gold in het bijzonder voor de sectoren woningcorporaties, zorg en onderwijs). Volgens de Rekenkamer werd echter in geen van de sectoren systematisch getoetst op de naleving van de codes. Dit is een advies van zes jaar geleden. Het lijkt de moeite waard om te onderzoeken hoe zich dit in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. (bron: Algemene Rekenkamer, 2008, Goed bestuur in uitvoering).

BIJLAGEN

Bijlage I: Lijst met geraadpleegde organisaties per sector (alfabetisch)

 = Partijen met een wettelijke toezichttaak, die in elke paragraaf aan bod komen.

 = Partijen zonder een wettelijke toezichttaak, die wel een rol in het toezicht vervullen. De partijen komen slechts in een enkele paragraaf aan bod.

 = Partijen die wel zijn bestudeerd, maar niet in de beschrijvingen zijn opgenomen.

Sector	Organisatie
Onderwijs	Agrarisch Opleidingscentrumraad (AOC-raad)
	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO)
	Commissie Fusietoets Onderwijs (CFTO)
	Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
	Evaluatiebureau
	Inspectie van het Onderwijs
	Middelbaar Beroepsonderwijsraad (MBO-raad)
	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
	Onderwijsraad
	Primair Onderwijsraad (PO-raad)
	Vereniging Hogescholen
	Vereniging Toezichthouders Onderwijsinstellingen (VTOI)
	Vereniging van Universiteiten (VSNU)
	Voortgezet Onderwijsraad (VO-raad)
	Brancheorganisatie voor Zorgondernemers (ActiZ)
	Brancheorganisaties Zorg (BoZ)
	Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-raad)
	CIBG
	College Medisch Toezicht (CMT)
	College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)
	College voor Zorgverzekeringen (CVZ)
	Geestelijke Gezondheidszorg Nederland (GGZ Nederland)
	Inspectie jeugdzorg (IJZ)
	Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)

Zorg	Kinderombudsman
	Maatschappelijke Ondernemersgroep (MO-groep)
	Medisch-ethische toetsingscommissies (METC)
	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
	Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU)
	Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF)
	Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS)
	Nederlandse Vereniging van Medisch-Ethische toetsingscommissies (NVMETC)
	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ)
	Nederlandse Vereniging van Bestuurders in de Zorg (NVZD)
	Nederlandse Vereniging Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ)
	Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
	Orde van Medisch Specialisten (OMS)
	Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ)
	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
	Specialisten registratiecommissie (SRC)
	Stichting Toetsing Verzekeraars (STV)
	Verbond van Verzekeraars (VvV)
	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie (ZonMW)
	Zorgbelang Nederland
Zorgverzekeraars Nederland	
Woningcorporaties	Aedes
	Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV)
	Geaccrediteerde Visiterende Instellingen
	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
	Minister voor Wonen en Rijksdienst (WenR)
	Nederlandse Vereniging Bestuurders Woningcorporaties (NVBW)
	Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland (SVWN)
	Vereniging Nederlandse Woonbond
	Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW)

	Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
Voedselveiligheid	Bureau voor Kwaliteitszorg
	Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel (COKZ)
	Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI)
	Koninklijke Horeca Nederland (KHN)
	Kwaliteits-Controlé-Bureau (KCB)
	Ministerie van Economische Zaken (EZ)
	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
	Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE)
	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
	Stichting SKAL
Politie	Brancheorganisatie Publieke Veiligheid (BOPV)
	Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ)
	Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ)
	Nationale Ombudsman
	Politie
Spoor	Autoriteit Consument en Markt (ACM)
	European Rail Agency (ERA)
	Federatie Mobiliteitsbedrijven (FMN)
	Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
	Keyrail
	Locov
	Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM)
	Nationale en Internationale Wegvervoerorganisatie (NIWO)
	Nationaal Openbaar Vervoerberaad (NOVB)
	ProRail
	Regionale overheden
	Rover
	Stichting railAlert
	Tarievenbureau Openbaar Vervoer (TB-OV)
	Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang en Peuterspeelzalen (BOink)

Kinderopvang	Beroepsvereniging Directeuren Kinderopvang (BdKO)
	Brancheorganisatie Kinderopvang (BKO)
	Gemeentelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)
	Gemeenten
	Inspectie van het Onderwijs
	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
	Nederlandse Vereniging van Toezichthouders Kinderopvang (NVTK)
	PGVN (Publieke Gezondheid Vereniging Nederland)
	Vereniging GastOuderBranche (VGOB)

Bijlage II: Lijst met afkortingen per sector (alfabetisch)

Sector	Afklorting	Organisatie
Onderwijs	AOC Raad	Agrarisch Opleidingscentrum
	CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
	CFTO	Commissie Fusietoets Onderwijs
	DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
	MBO Raad	Middelbaar Beroepsonderwijsraad
	Ministerie van OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
	NVAO	De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
	PO-raad	Primair Onderwijsraad
	VSNU	Vereniging van Universiteiten
	VO-raad	Voortgezet Onderwijsraad
	Zorg	ActiZ
BoZ		Brancheorganisaties Zorg
CBG/ CBG-MEB		College ter Beoordeling van Geneesmiddelen – (The Medicines Evaluation Board)
CIBG		[betekenis afkorting wordt niet meer gebruikt]
CMT		College Medisch Toezicht
CVZ		College voor Zorgverzekeringen
FEZ		Stafdirectie Financieel-Economische Zaken (VWS)
GGZ Nederland		Geestelijke Gezondheidszorg Nederland
IGZ		Inspectie voor de Gezondheidszorg
IJZ		Inspectie jeugdzorg
Ministerie van VWS		Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
NFU		Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra
NPCF		Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie
NVZ		Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
NVZD		Nederlandse Vereniging van Bestuurders in de Zorg (NVZD)

	NVTZ	Nederlandse Vereniging Toezichhouders in Zorg en Welzijn
	NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
	OMS	Orde van Medisch Specialisten
	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
	SRC	Specialisten Registratiecommissie
	VvV	Verbond van Verzekeraars
	VGN	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
	ZonMW	ZorgOnderzoek Nederland / Medische Wetenschappen
Woningcorporaties	CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
	Minister voor WenR	Minister voor Wonen en Rijksdienst
	Ministerie van BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	SVWN	Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland
	VTW	Vereniging van Toezichhouders in Woningcorporaties
	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Spoor	ACM	Autoriteit Consument en Markt
	ERA	European Rail Agency
	ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
	Ministerie van IenM	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
	NOVB	Nationaal Openbaar Vervoerberaad
	NIWO	Nationale en Internationale Wegvervoerorganisatie
	NS	Nederlandse Spoorwegen
	TB-OV	Tarievenbureau Openbaar Vervoer
Voedselveiligheid	COKZ	Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel
	NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
	PD	Plantenziektenkundige Dienst
Politie	IVenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
	Ministerie van VenJ	Ministerie van Veiligheid en Justitie
	BOinK	Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang &

Kinderopvang		Peuterspeelzalen
	BdKO	Beroepsvereniging Directeuren Kinderopvang
	GGD	Gemeentelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
	PGVN	Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland
	Ministerie van SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Algemeen	Ministerie van EZ	Ministerie van Economische Zaken
	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
	WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Bijlage III: Bronnenlijst per sector

Onderwijs	Wet- en regelgeving	
	Kaderwet ZBO's	
	Organisatie- en mandaatbesluit Inspectie van het Onderwijs	
	Regeling inspectie van het onderwijs 2006	
	Wet goed onderwijs, goed bestuur	
	Wet op het hoger en wetenschappelijk onderwijs	
	Wet op het onderwijstoezicht	
	Documenten	
	Algemene rekenkamer, (2008). Goed bestuur in uitvoering.	
	IB-groep, (2011). Richtlijn Jaarverslag Onderwijs.	
	Inspectie van het Onderwijs, (2014). Jaarwerkplan 2014.	
	Ministerie van OCW, (2013). Kamerbrief over agenda versterking bestuurskracht onderwijs.	
	Ministerie van OCW, (2014). Versterking governance in de praktijk.	
	NVAO, (2013). Evaluatie accreditatiestelsel Nederland 2011-2013.	
	Onderwijsraad, (2013). Publieke belangen dienen.	
	PO-raad, (2012). Jaarverslag.	
	Websites	
	Organisatie	Weblink
	AOC Raad	www.aocraad.nl
	CFTO	ww.cfto.nl
	DUO	www.duo.n
	Inspectie van het Onderwijs	www.onderwijsinspectie.nl
	MBO Raad	www.mboraad.nl
	NFU	www.nfu.nl
	NVAO	www.nvao.net
	PO-raad	www.poraad.nl
	Onderwijsraad	www.onderwijsraad.nl

	Vereniging Hogescholen	www.vereniginghogescholen.nl
	VO-raad	www.vo-raad.nl
	VSNU	www.vsnu.nl
		Overige websites
		www.excellentescholen.nl
		www.keuzegids.org
		www.risicoindicatoren.nl
		www.scholenopdekaart.nl
		www.schoolvo.nl
Zorg	Wet- en regelgeving	
		Bestuursreglement College ter beoordeling van geneesmiddelen
		Gezondheidswet
		Geneesmiddelenwet
		Kaderwet ZBO's
		Wet marktordening Gezondheidszorg
		Wet op de Jeugdzorg
		Documenten
		Inspectie voor de Gezondheidszorg, (2013). IGZ handhavingskader
		Inspectie voor de Gezondheidszorg, (2013). Jaarbeeld 2012.
		Inspectie Jeugdzorg, (2013). Jaarwerkprogramma 2014.
		Ministerie van VWS, (2014). Memorie van toelichting van Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
		Minister van VWS, (2012). Aanbiedingsbrief IGZ Werkplan 2012.
		Ministerie van VWS, (2012). Toezichtvisie Inspectie voor de Gezondheidszorg.
Zorg		NZa, (2013). Verantwoordingsdocument 2012.
		NZa, (2006). Informatiestatuut VWS-NZa.
		WRR, (2012). Overheidstoezicht door de inspectie voor de gezondheidszorg.
		ZonMW, (2013). Thematische wetsevaluatie. Bestuurlijk toezicht op de kwaliteit van zorg.

	Websites	
	Organisatie	Weblink
	CBG	www.cbg-meb.nl
	BoZ	www.brancheorganisatieszorg.nl
	CVZ	www.cvz.nl/
	IJZ	www.inspectiejeugd zorg.nl
	IGZ	www.igz.nl
	NFU	www.nfu.nl
	NPCF	www.npcf.nl
	NVZD	www.nvzd.nl
	NZa	www.nza.nl
	OMS	www.orde.nl
	RIVM	www.rivm.nl
	VvV	www.verzekeraars.nl
		Overige websites
		www.bigregister.nl
		www.kiesbeter.nl
	www.zorgkaartnederland.nl/	
Woning- corporaties	Wet- en regelgeving	
	Aedes en VTW, (2011). Governancecode Woningcorporaties.	
	Besluit Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting	
	Besluit Beheer Sociale-huursector	
	MG 2013-02 Circulaire verkoop corporatiewoningen	
	Tijdelijke regeling staatssteun voor woningcorporaties	
	Wijziging Regeling vervreemdingen woonegelegenheden	
	Woningwet	
	Documenten	
	Algemene Rekenkamer, (2008). Goed bestuur in uitvoering.	

	CFV, (2013). Beleidsregels 2014.																
	CFV, (2013). Beleidsregels 2014.																
	Minister voor Wonen, Wijken en Integratie. Mededeling (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25268-54.html)																
	Minister voor WenR, (2013). Kamerbrief Inrichting toezicht																
	Minister voor WenR, (2014). Novelle op de herzieningswet.																
	VNG, (2013). Gemeenten en corporaties: de vrijblijvendheid voorbij.																
	VTW en Ortec Finance, (2012). Het interne toezicht van corporaties ondersteund.																
	Websites																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Organisatie</th> <th>Weblink</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aedes</td> <td>www.aedes.nl</td> </tr> <tr> <td>CFV</td> <td>www.cfv.nl</td> </tr> <tr> <td>CorpoData</td> <td>www.corpodata.nl</td> </tr> <tr> <td>Rijksoverheid</td> <td>www.rijksoverheid.nl</td> </tr> <tr> <td>SVWN</td> <td>www.visitaties.nl</td> </tr> <tr> <td>VTW</td> <td>www.vtw.nl</td> </tr> <tr> <td>WSW</td> <td>www.wsw.nl</td> </tr> </tbody> </table>	Organisatie	Weblink	Aedes	www.aedes.nl	CFV	www.cfv.nl	CorpoData	www.corpodata.nl	Rijksoverheid	www.rijksoverheid.nl	SVWN	www.visitaties.nl	VTW	www.vtw.nl	WSW	www.wsw.nl
Organisatie	Weblink																
Aedes	www.aedes.nl																
CFV	www.cfv.nl																
CorpoData	www.corpodata.nl																
Rijksoverheid	www.rijksoverheid.nl																
SVWN	www.visitaties.nl																
VTW	www.vtw.nl																
WSW	www.wsw.nl																
Spoor	Wet- en regelgeving																
	Beheerconcessie hoofdspoorweginfrastructuur																
	Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur																
	Besluit personenvervoer 2000																
	Concessiewet personenvervoer per trein																
	Derde kadernota railveiligheid																
	Europese Richtlijn 2001/14/EG																
	Instellingsbesluit Inspectie Leefomgeving en Transport																
	Instellingswet Autoriteit Consument en Markt																
	Kaderwet ZBO's																
	Locaalspoor- en tramwegwet 1900																

	Netverklaring 2014	
	Spoorwegwet	
	Vervoerconcessie hoofdrailnet	
	Wet gemeenschappelijke regelingen	
	Wet personenvervoer 2000	
	Documenten	
	ACM, (2013). Werkwijze anonieme informanten.	
	Commissie Kuijken, (2012). Onderhoud en innovatie spoor.	
	Directeurenoverleg NOVB, (2013). Aanbiedingsbrief.	
	ILT, (2012). Meerjarenplan 2013 – 2017.	
	ILT, (2012). Staat van de transportveiligheid 2011.	
	ILT, (2013). Jaarverslag 2012.	
	Ministerie IenM, (2013). Lange Termijn Spooragenda. Visie, ambities en doelen.	
	Websites	
	Organisatie	Weblink
	ACM	www.acm.nl
	ILT	www.ilent.nl
	LOCOV	www.locov.nl
	ProRail	www.prorail.nl
	Rijksoverheid	www.rijksoverheid.nl
	Spoormonitor	www.spoormonitor.nl
	Tarievenbureau OV	www.tbov.nl
Voedselveiligheid	Wet- en regelgeving	
	Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit 2012	
	Instellingsbesluit baten-lastenagentschap Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	
	Landbouwkwaliteitswet	
	Regeling van de minister van Veiligheid en Justitie van 2 april 2012	
	Warenwet	

	Warenwetregeling aanwijzing en werkwijze toezichhouders COKZ	
	Wet Milieubeheer	
	Documenten	
	NVWA, (2011). Jaarplan 2012.	
	Ministerie van EZ, (2013). Kamerbrief over toekomst publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie.	
	Rijksoverheid, (2013). Plan van aanpak NVWA.	
	WRR, (2013). De staat van toezicht. Sector- en themastudies.	
	Websites	
	Organisatie	Weblink
	BK Kwaliteitszorg	www.bureauvoorkwaliteitszorg.nl
	COKZ	www.cokz.nl
	NVWA	www.nvwa.nl
		Overige websites
		www.antwoordvoorbedrijven.nl/regel/haccp
Politie	Wet- en regelgeving	
	Beroepscode Politie	
	Politiewet	
	Documenten	
	Ministerie van VenJ, (2013). Protocol voor de werkwijze Inspectie Veiligheid en Justitie: Hoe voert VenJ haar werkzaamheden uit.	
	Websites	
	Organisatie	Weblink
	Inspectie VenJ	www.ivenj.nl
	Nationale Ombudsman	www.nationaleombudsman.nl
	Openbaar Ministerie	www.om.nl
	Wet- en regelgeving	
	Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen	

Kinderopvang	Convenant Kwaliteit Kinderopvang	
	Gemeentewet	
	Wet gemeenschappelijke regelingen	
	Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	
	Documenten	
	Inspectie van het Onderwijs, (2012). Kwaliteit Gemeentelijk Toezicht 2011/2012.	
	Commissie Gunning, (2012). Toezicht op de kinderopvang.	
	Minister van SZW en Stcrt. OCW, (2013). Kabinetsvisie: Een betere basis voor peuters.	
	Minister van SZW, (2013). Kamerbrief Kwaliteit, toezicht, handhaving kinderopvang.	
	Websites	
	Organisatie	Weblink
	BOinK	www.boink.info
	Brancheorganisatie Kinderopvang	www.kinderopvang.nl
	Gemeentelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	www.ggd.nl
	Inspectie van het Onderwijs	www.onderwijsinspectie.nl
	Klachtenkamer Kinderopvang	www.klachtenkamer.nl
	Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland	www.pgvn.nl
	VNG	www.vng.nl
	Overige websites	
		www.waarstaatjegemeente.nl

kwink.
groep

Postadres
Postbus 93063
2509 AB DEN HAAG

Bezoekadres
Hartogstraat 11
2514 EP DEN HAAG

+31 (0)70 359 6955
info@kwinkgroep.nl
www.kwinkgroep.nl

